

Migracioni profil Bosne i Hercegovine

za 2019. godinu

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE za 2019. godinu

Površina: **51.209 km²**

Ukupna dužina granice: **1.604 km**

Ukupan broj graničnih prelaza: **83**

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka.....	11
2. Dostupnost i kvalitet podataka.....	12
3. Obavljene konsultacije	13
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	14
1. Vize	14
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH.....	14
1.2. Vize izdate na granici	16
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH	21
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	25
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	28
3.1. Privremeni boravak.....	28
3.2. Stalni boravak	34
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima.....	37
4.1. Otkaz boravka.....	38
4.2. Rješenja o protjerivanju	39
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	40
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH.....	41
5. Povratak neregularnih migranata	42
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a.....	42
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)	45
5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji.....	49
5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji.....	49
5.3.2. Prihvat po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom.....	50
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.....	53
6. Međunarodna zaštita (azil)	55
7. Izdate radne dozvole strancima	62
8. Sticanje državljanstva BiH	65

9. Emigracija iz BiH	68
9.1. Migracioni tokovi	68
9.2. Broj emigranata	70
9.3. Status emigranata	72
9.4. Novčane doznake	74
10. Migraciono-izbjeglička kriza u BiH tokom 2018. i 2019. godine	77
10.1. Migracioni tokovi i postavljeni prioriteti u oblasti migracija i azila	77
10.2. Pregled statističkih podataka u području migracija i azila u BiH	79
10.3. Smještajni kapaciteti institucija Bosne i Hercegovine	82
10.4. Izazovi u upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini.....	83
11. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir	84
11.1. Imigraciona politika.....	84
11.2. Pravni okvir	85
11.3. Institucionalni okvir.....	87
A N E K S I	93

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010.** godine rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za

izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2019. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljeništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2010. do 2019. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2018. i 2019. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2019. godinu.

Migracioni profil BiH za 2019. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2019. godini su izdali 47.694 viza, što predstavlja značajno povećanje od 53% u odnosu na 2018. godinu kada je izdato 31.171 viza, a posmatrano po godinama od 2010. godine uočava se stalni trend rasta broja izdatih viza da bi kulminaciju dostigao u 2019. godini.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2019. godini izdato 19 viza što je za 44,12% manje nego u 2018. godini kada su na granici izdate 34 vize, a posmatrano po godinama uočava se od 2010. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u 2015. godini.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2019. godini je iznosio 2.342 i povećan je za 26,39% u odnosu na 2018. godinu kada su odbijena 1.853 ulaska.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2019. godini iznosio je 5.859 (921 ilegalni ulazak i 4.938 ilegalnih izlazaka iz BiH) i povećan je za 30,52% u odnosu na 2018. godinu kada je iznosio 4.489 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 10.133 privremenih boravaka u 2019. godini što je za 5,79% manje nego u 2018. godini kada je odobreno 10.756 privremenih boravaka. Posmatrano po godinama od 2010. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH do 2015. godine nakon čega dolazi do blagog pada do 2019. godine.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 816 stalnih boravaka u 2019. godini što je skoro isti broj kao u 2018. godini kada je odobreno 815 stalnih boravaka.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2019. godini je iznosio 208, što je povećanje od 10,05% u odnosu na 2018. godinu kada je otkazano 189 bezviznih ili privremenih boravaka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2019. godini zabilježeno je smanjenje od 44,44% gdje je otkazano 20 stalnih boravka, za razliku od 2018. godine kada je taj broj iznosio 36.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2019. godini je 1.554, što predstavlja neznatno povećanje od 1% u odnosu na 2018. godinu kada je donešeno ukupno 1.540 rješenja o protjerivanju. Također u 2019. godini su izdata 34 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2018. godini iznosio 17.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno je 710 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar u 2019. godini što je smanjenje od 25,10% u odnosu na 2018. godinu kada je taj broj iznosio 948, ali je zato pod blaži oblik nadzora na određeno područje ili mjesto smješteno 358 stranaca.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2019. godine, donešena su 3 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, što je isti broj kao i u 2018. godini.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2019. godini dobrovoljno je vraćeno 190 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćeno na ovaj način od 2010. do 2019. godine 1.690 bh. državljana.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u periodu od 2012. do 2017. godine nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla. U 2019. godini IOM je organizovao povratak za 434 strana državljana, a ukupno je na ovaj način od 2010. godine vraćeno 1.272 strana državljana iz BiH.

Služba za poslove sa strancima u 2019. godini izvršila je dobrovoljni povratak iz BiH za ukupno 403 stranca, dok je u 2018. godini taj broj iznosio 324. Od 2012. do 2019. godine Služba za poslove sa strancima je vratila ukupno 2.268 stranih državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji u 2019. godini prihvaćeno je 826 bh. državljana. Od toga po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren je prihvat za 474 državljana BiH. Uoprednom analizom podataka evidentno je da su 352 osobe direktno vraćene Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2019. godini prihvaćena su 783 državljana trećih zemalja, što je povećanje od 20,09% u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 652 strana državljana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH zatražile su 784 osobe u 2019. godini, dok je 2018. godine taj broj iznosio 1.568. Ukupno od 2010. do 2019. godine azil u BiH je zatražilo 3.166 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2019. godini je izdato 3.183, što predstavlja povećanje od 12,79% u odnosu na 2018. godinu kada je taj broj iznosio 2.822 radne dozvole.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2019. godini je dobilo 657 osoba što predstavlja smanjenje od 9,75% u odnosu na 2018. godinu, a najviše državljanstava BiH u posljednje dvije godine stekli su državljani Srbije (81%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) procjenjuje, prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, da ukupan broj osoba koje žive u iseljeništvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi između 2 i 2,2 miliona.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljanina i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju

– readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljane u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u Bosni i Hercegovini. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2019. godinu.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za period 2015-2018. godine. Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je Odluka o određivanju graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Ministarstvo vanjskih poslova BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezni dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji žive u inostranstvu.

Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljništva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvalitet dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2019. godinu. **On predstavlja do sada urađeni dvanaesti Migracioni profil BiH na godišnjem nivou.**

3. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2019. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobranja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Dana 02. juna 2020. godine Vijeće ministara BiH je na 7. sjednici usvojilo Migracioni profil BiH za 2019. godinu.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o strancima (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

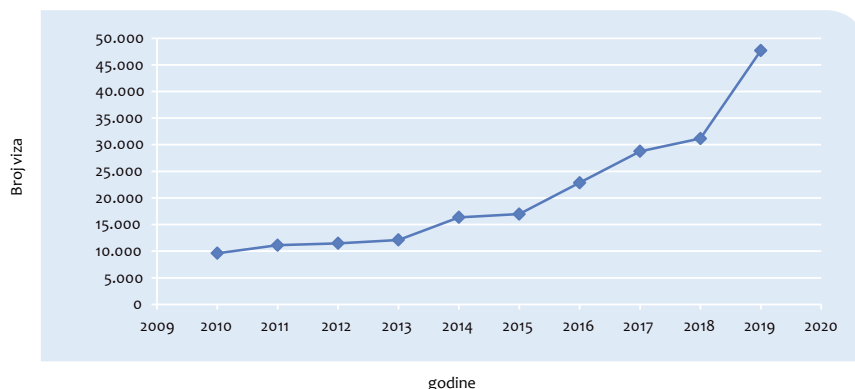
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vize	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694

Grafčki prikaz izdatih viza od 2010. do 2019. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuirani rastući trend od 2010. godine. Što se tiče 2019. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (53%) u odnosu na 2018. godinu.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2018. i 2019. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

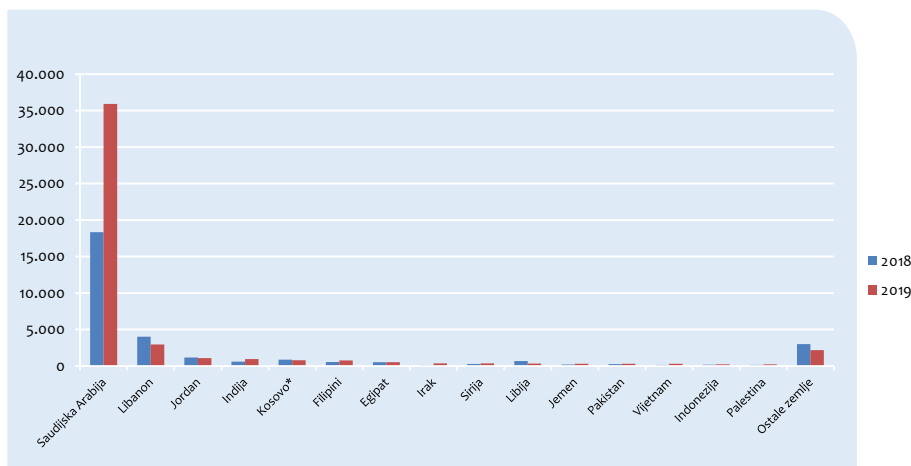
Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Saudijska Arabija	18.333	35.905	95,85%
2.	Libanon	4.009	2.956	-26,27%
3.	Jordan	1.181	1.083	-8,30%
4.	Indija	597	947	58,63%
5.	Kosovo* ¹	873	790	-9,51%
6.	Filipini	546	764	39,93%
7.	Egípat	524	537	2,48%
8.	Irak	124	375	202,42%

R.br.	Država	2018	2019	%
9.	Sirija	287	361	25,78%
10.	Libija	684	350	-48,83%
11.	Jemen	222	321	44,59%
12.	Pakistan	255	320	25,49%
13.	Vijetnam	166	307	84,94%
14.	Indonezija	192	248	29,17%
15.	Palestina	162	240	48,15%
16.	Ostale zemlje	3.016	2.190	-27,39%
	Ukupno	31.171	47.694	53,01%

¹ Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

Grafčki prikaz izdatih viza u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjenje broja izdatih viza za državljane Libanona, Libije, Kosova* i Jordana. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu uočeno je kod državljana Saudijske Arabije, Iraka, Indije, Vijetnama, Palestine, Jemena i Filipina. Veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije je iz razloga turističkih aktivnosti i pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija. Također veliki broj izdatih viza za državljane Libanona prouzrokovao je velikim interesom državljana te zemlje za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju.

Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH broj zaprimljenih zahtjeva u 2019. godini je bio 48.460. U prošloj godini pozitivno je riješeno 47.694 zahtjeva ili 98,42%.

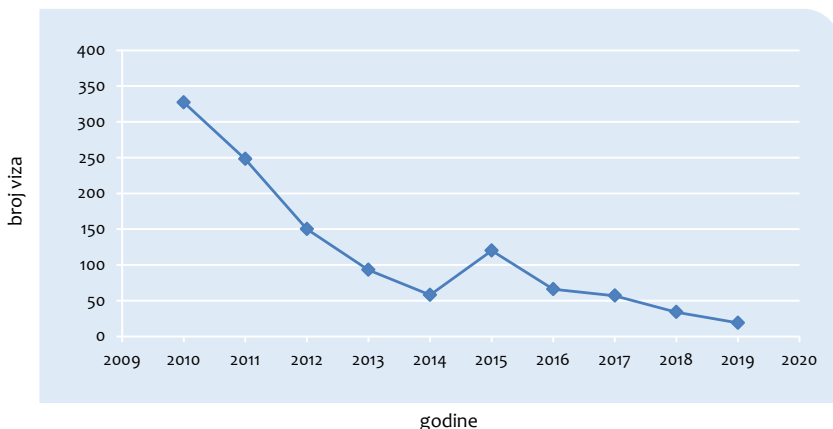
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o strancima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili lični razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vize	327	248	150	93	58	120	66	57	34	19

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2010. do 2019. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2010. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

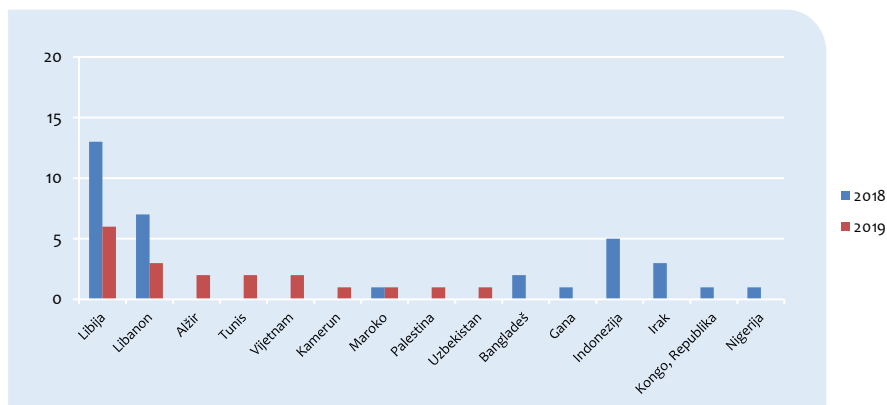
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2018. i 2019. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Libija	13	6	-53,85%
2.	Libanon	7	3	-57,14%
3.	Alžir	-	2	-
4.	Tunis	-	2	-
5.	Vijetnam	-	2	-
6.	Kamerun	-	1	-
7.	Maroko	1	1	0,00%
8.	Palestina	-	1	-

R.br.	Država	2018	2019	%
9.	Uzbekistan	-	1	-
10.	Bangladeš	2	-	-100,00%
11.	Gana	1	-	-100,00%
12.	Indonezija	5	-	-100,00%
13.	Irak	3	-	-100,00%
14.	Kongo, Rep.	1	-	-100,00%
15.	Nigerija	1	-	-100,00%
	Ukupno	34	19	-44,12%

Grafički prikaz izdatih viza u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

U posljednjih 10 godina zabilježen je stalni opadajući trend do 2014. godine, da bi u 2015. godini došlo do porasta od 107% u odnosu na 2014. godinu. U posljednje četiri godine je ponovo došlo do značajnog smanjenja broja izdatih viza na granici tako da je u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu došlo do značajnog smanjenja od 44,12% i taj broj je iznosio 19 viza. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2019. godinu² 19 viza je izdato na međunarodnim graničnim prelazima. U 2019. godini izvršeno je poništavanje 100 viza na granici (50 za državljane Iraka, 25 za državljane Pakistana, 14 za državljane Bangladeša, 6 Eritreje, po dvojici državljana Jordana i Jemena i jednom državljanu iz Nepala). U 2018. godini evidentirano je 13 slučajeva poništavanja viza (6 za državljane Pakistana, 3 za državljane Konga i po jednom državljanu iz Komora, Sirije, Bangladeša i Saudijske Arabije) i 6 viza je ukinuto (5 za državljane Pakistana i jednom državljanu iz Kameruna).

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2019. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji su došli iz Libije i Libanona.

Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2019. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (68%) nego ženama (32%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 35 godina (63%), kao što se vidi i u tabelama i grafikonima koji slijede.

² Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020. godine, str.22.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2018. g.

	Libija	Libanon	Indonezija	Irak	Bangladeš	Ostale države (od ukupno 9)	Ukupno
0-17	0	3	0	0	0	0	3
18-35	0	0	1	0	0	1	2
36-59	1	2	0	1	0	1	5
60+	2	0	0	0	0	0	2
Ukupno ženska lica	3	5	1	1	0	2	12
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	5	0	1	0	0	0	6
36-59	4	2	2	2	2	2	14
60+	1	0	1	0	0	0	2
Ukupno muška lica	10	2	4	2	2	2	22
Sveukupno po državljan.	13	7	5	3	2	4	34

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2018. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

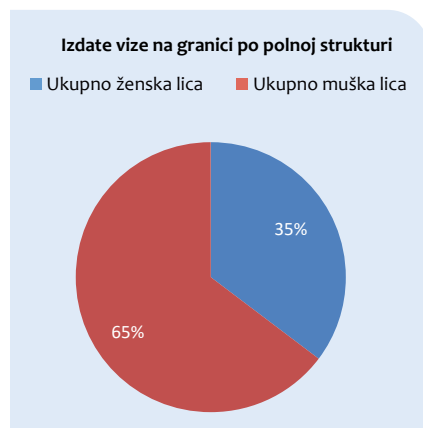
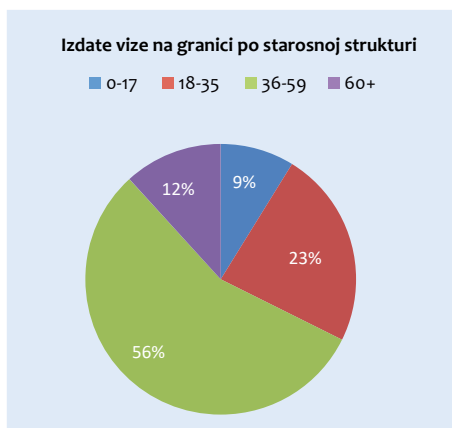
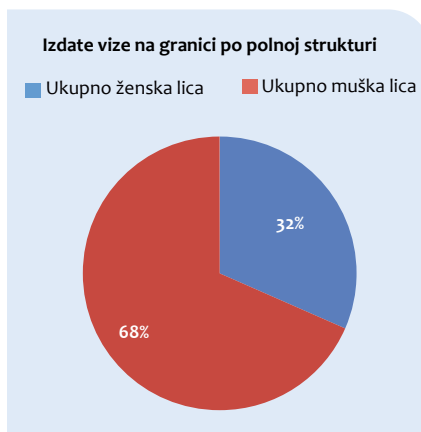
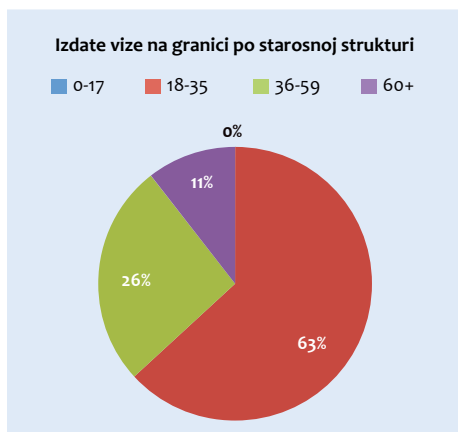

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2019. g.

	Libija	Libanon	Alžir	Tunis	Vijetnam	Ostale države (od ukupno 9)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	1	2	1	0	5
36-59	0	1	0	0	0	0	1
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženska lica	1	1	1	2	1	0	6
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	2	1	0	0	1	3	7
36-59	1	1	1	0	0	1	4
60+	2	0	0	0	0	0	2
Ukupno muška lica	5	2	1	0	1	4	13
Sveukupno po državljan.	6	3	2	2	2	4	19

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2019. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

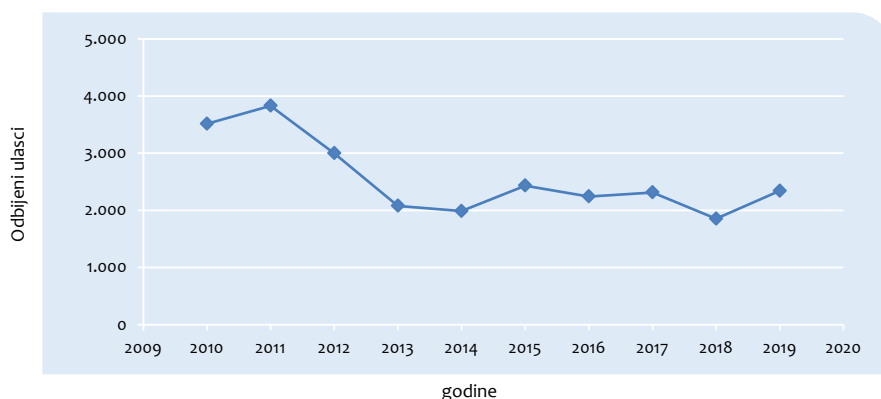
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na osnovu člana 19. i 20. Zakona o strancima, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Odbijeni ulasci	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2010. do 2019. godine

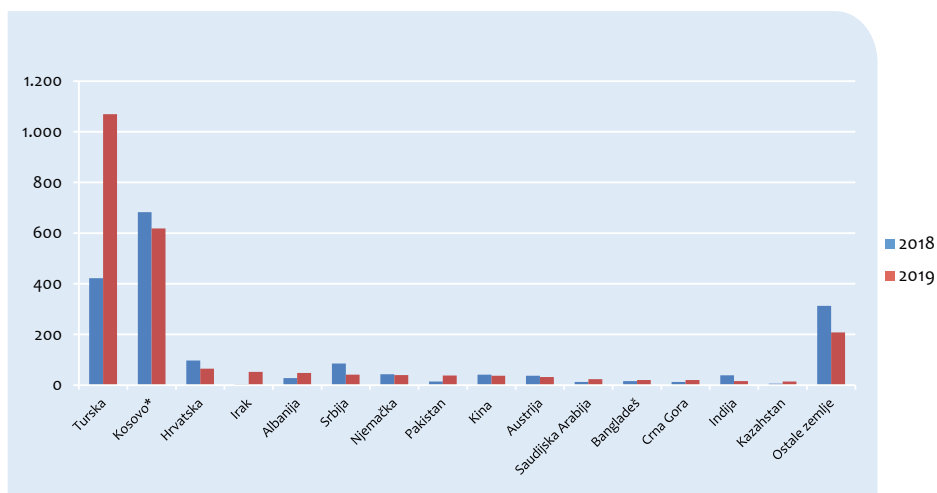
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da u periodu od 2011. do 2014. godine dolazi do stalnog smanjenja broja odbijenih ulazaka na granici, da bi od 2014. do 2018. godine došlo do prilično ujednačenog broja odbijenih ulazaka. U 2019. godini broj odbijenih ulazaka je veći za 26,39% u odnosu na 2018. godinu i iznosio je 2.342 odbijena ulazaka.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2018. i 2019. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Turska	422	1.069	153,32%
2.	Kosovo*	683	618	-9,52%
3.	Hrvatska	97	65	-32,99%
4.	Irak	3	52	1.633,33%
5.	Albanija	28	48	71,43%
6.	Srbija	85	41	-51,76%
7.	Njemačka	43	40	-6,98%
8.	Pakistan	14	38	171,43%
9.	Kina	41	37	-9,76%
10.	Austrija	37	32	-13,51%
11.	S. Arabija	13	24	84,62%
12.	Bangladeš	16	20	25,00%
13.	Crna Gora	13	20	53,85%
14.	Indija	39	16	-58,97%
15.	Kazahstan	6	14	133,33%
16.	Ostale zemlje	313	208	-33,55%
	Ukupno	1.853	2.342	26,39%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

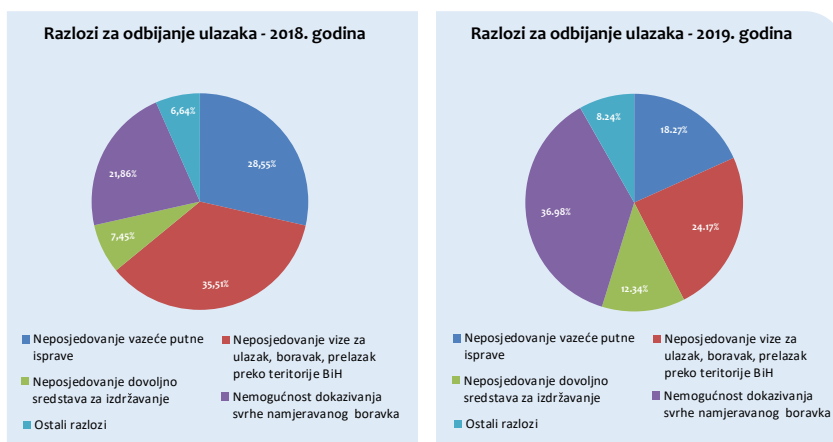

Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2019. godini odnosi se na Tursku (1.069) i Kosovo* (618), što iznosi 72% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. U pogledu državljanstva lica kojima je odbijen ulazak u BiH vidljivo je iz Izvještaja o radu Granične policije BiH da se: državljanima Turske odbija ulazak zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka i neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, a nosiocima putne isprave sa oznakom Kosovo* ulaz odbija uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize.

Neophodno je napomenuti da u 2019. godini dolazi da pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Srbije (52%), Hrvatske (33%), Austrije (14%), Kine (10%), Kosova* (10%), i Njemačke (7%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Turske, Iraka, Albanije, Pakistana i Kazahstana. Tokom 2019. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.342 stranca, od toga na kopnenoj granici BiH 1.715 a na međunarodnim aerodromima 627 odbijena ulaska. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (36,68%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (24,25%); neposjedovanje važeće putne isprave (18,36%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje (12,38%); poništena ili ukinuta viza na ulasku u BiH (4,31%); te ostali razlozi (4,02%).³

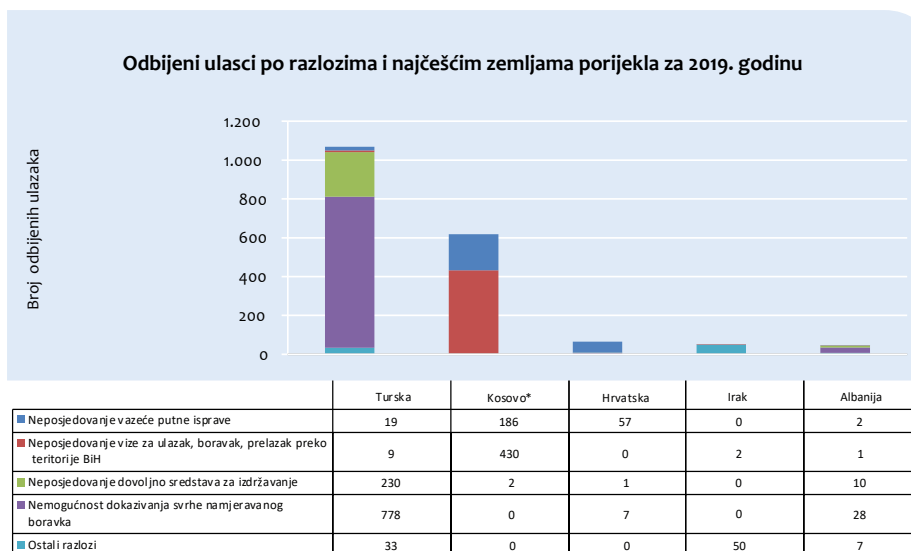
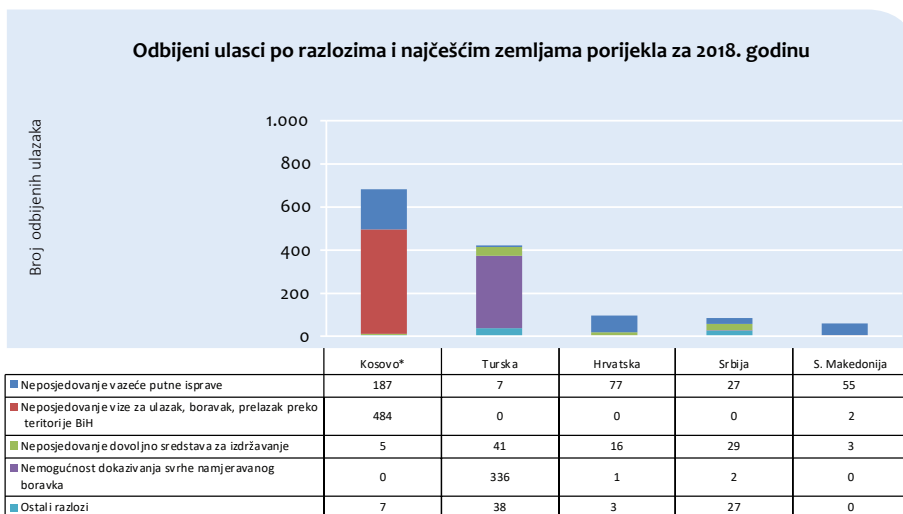
Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prelazima je zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka, zbog neposjedovanje vize za ulazak, te zbog neposjedovanja važeće putne isprave.

Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2018. i 2019. godini

3 Granična policija BiH, "Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu" Sarajevo, januar 2020. godine, str.13.

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2018. i 2019. godinu

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2018. godine, ukupno je 4.489 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2019. godine, zabilježen je porast od 30,52% i iznosio je 5.859 osoba što je direktna posljedica masovnih migracionih kretanja u prošloj godini preko naše zemlje. Naime, u 2015. godini došlo je do značajnog porasta migracija u Evropi i masovni mješoviti migracioni tokovi koji su se odvijali preko tzv. zapadnobalkanske rute, od druge polovine 2015. godine do marta 2016. godine⁴, su zaobišli Bosnu i Hercegovinu. Međutim, veliki broj migranata koji je ostao u zemljama tranzita, prije svega Srbiji, ali i drugim zemljama na zapadnobalkanskoj ruti, kao i kontinuirani dolasci migranata u države na vanjskim granicama Evrope, uzrokovali su situaciju da migranti traže i mijenjaju rute kako bi došli do željenih zemalja destinacije. Kao rezultat navedenih migracionih kretanja, Bosna i Hercegovina se suočila s pojačanim nezakonitim migracionim kretanjima u zadnjem kvartalu 2017. godine i tokom 2018. i 2019. godine.

Također treba napomenuti da je GP BiH evidentirala tokom 2019. godine 13.251 lice (uz napomenu da se u određenom broju slučajeva radi o istim licima koji vrše višestruke pokušaje ilegalnog prelaska granice) spriječenih u pokušaju ilegalnog prelaska na teritoriju BiH sa teritorije susjednih zemalja, na koju su se i vratili. Opisano predstavlja mjeru predviđenu članom 37. Zakona o graničnoj kontroli, koja je provedena direktnim angažovanjem policijskih službenika Granične policije BiH neposredno na graničnoj liniji, na koji način je vršeno sprečavanje stranih državljana da ilegalno uđu na teritoriju BiH.⁵

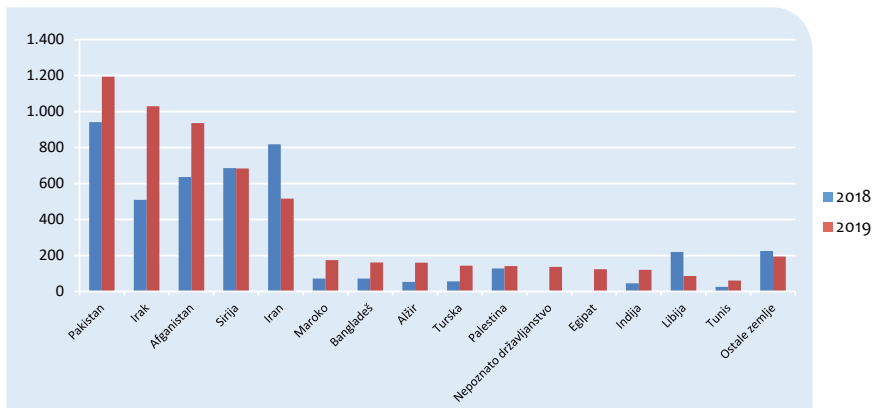
Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2018. i 2019. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Pakistan	941	1.193	26,78%
2.	Irak	509	1.029	102,16%
3.	Afganistan	636	936	47,17%
4.	Sirija	686	683	-0,44%
5.	Iran	818	516	-36,92%
6.	Maroko	72	174	141,67%
7.	Bangladeš	72	161	123,61%
8.	Alžir	53	160	201,89%
9.	Turska	56	144	157,14%
10.	Palestina	128	141	10,16%
11.	Nepoznato državljanstvo	-	137	-
12.	Egípat	1	124	12.300,00%
13.	Indija	46	120	160,87%
14.	Libija	220	86	-60,91%
15.	Tunis	26	61	134,62%
16.	Ostale zemlje	225	194	-15,98%
	Ukupno	4.489	5.859	30,52%

⁴ Sjeverna Makedonija, Srbija, Hrvatska, Slovenija i Austrija su 08.03.2016. godine zatvorile svoje granice za sve migrante bez važećih putnih dokumenata i vize.

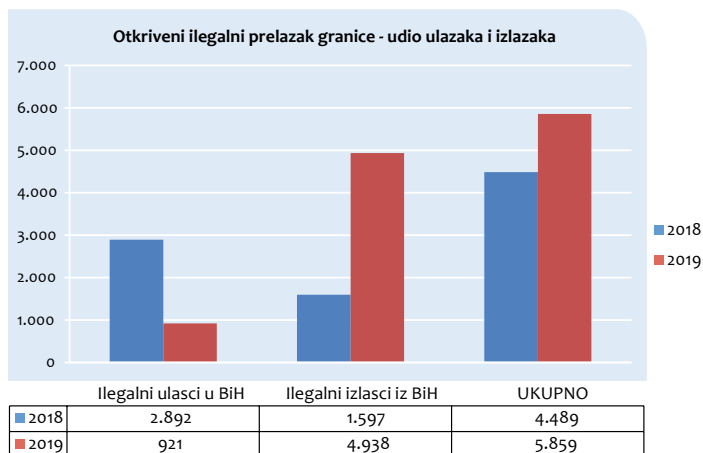
⁵ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020. godine, str.6.

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

Prema raspoloživim podacima, u 2019. godini najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane Pakistana, Iraka, Afganistana, Sirije, i Irana što predstavlja 74% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka. Također, pored ovih gore navedenih državljana uočen je i značajan porast otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice i državljana Maroka, Bangladeša, Alžira, Turske, Egipta, Indije i Tunisa. Primjetan je i pad nezakonitih prelazaka državne granice državljana Irana i Libije. Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2019. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 440 (na ulazu 129 + na izlazu 311) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 5.419 (na ulazu 792 + na izlazu 4.627) osoba“,⁶ dok je tokom 2018. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano 617 (na ulazu 232 + na izlazu 385) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 3.872 (na ulazu 2.660 + na izlazu 1.212) osobe“.⁷ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

6 Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020. godine, str. 17.

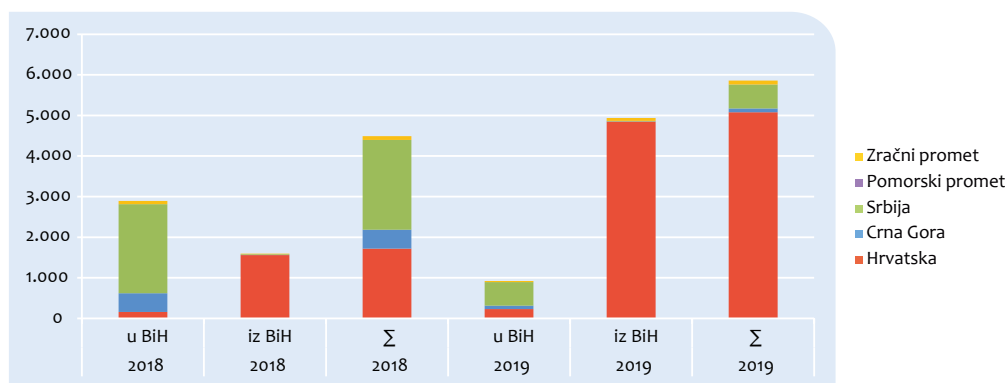
7 Granična policija BiH, „Analiza rada Granične policije BiH za 2018. godinu“ Sarajevo, januar 2019. godine, str. 18.

U 2018. godini, ilegalni izlasci su činili 35,57% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (4.489), dok je ovaj procenat u 2019. godini iznosio 84,28% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (5.859). Iz navedenih pokazatelja uočava se da je u 2019. godini daleko veći broj ilegalnih izlazaka iz BiH (84%) nego ulazaka (16%). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registruje van samih graničnih prelaza.

Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2018. i 2019. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2018. u BiH	2018. iz BiH	2018. Σ	2019. u BiH	2019. iz BiH	2019. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	161	1.558	1.719	231	4.847	5.078	43,48	211,10	195,40
Crna Gora	459	5	464	85	7	92	-81,48	40,00	-80,17
Srbija	2.195	19	2.214	580	12	592	-73,58	-36,84	-73,26
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	77	15	92	25	72	97	-67,53	380,00	5,43
Ukupno	2.892	1.597	4.489	921	4.938	5.859	-68,15	209,20	30,52

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2018. i 2019. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama, evidentno je da su na kopnenoj granici u 2019. godini otkrivene 5.762 osobe, što je povećanje za 31% u odnosu na 2018. godinu kad je na istoj granici otkriveno 4.397 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se približno isti broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima tako da je u 2019. godini otkriveno 97 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2018. godini taj broj je iznosio 92 osobe.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno smanjenje ilegalnih prelazaka državne granica sa Srbijom (73%) i Crnom Gorom (80%). Od 592 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Srbijom 98% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i samo 2% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 92 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom 92% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH a 8% na

ilegalne izlaske iz BiH. Od 5.078 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Hrvatskom 5% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 95% na ilegalne izlaske iz BiH. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 95% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produženje privremenog boravka stranac je dužan dati biometrijske podatke. O zahtjevu za odobrenje i produženje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizaciona jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

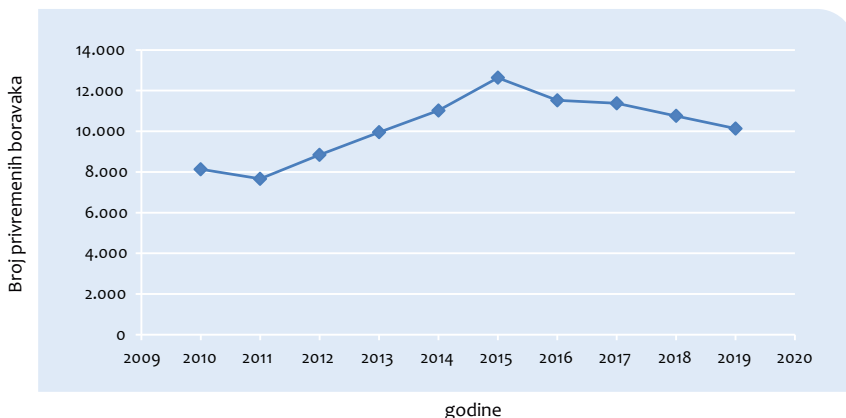
U skladu sa Zakonom o strancima koji je stupio na snagu u novembru 2015. godine privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovu: spajanja porodice, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s BiH.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz člana 58. (Privremeni boravak po osnovu humanitarnih razloga) stav (2) tačka a) Zakona o strancima odobrava se na period najduže do šest mjeseci.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Priv. boravak	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2010. do 2019. godine

Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2011. do 2015. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. U 2016. godini dolazi do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica „u najvećem broju zbog prestanka odobrenog/produženog boravka stranih državljana koji su radili na izgradnji TE Stanari i auto-puta na dionici Tarčin – Sarajevo“.⁸ U 2019. godini je došlo do dodatnog blagog pada broja izdatih dozvola za privremeni boravak od 5,79%. Iz prethodnog grafikona također se može uočiti kontinuirani pad broja odobrenja/produženja privremenih boravaka u periodu od 2015. do 2018. godine, što se može dovesti u korelaciju sa padom broja izdatih/produženih dozvola boravka državljanima Turske, koji su u najvećoj mjeri imali regulisan boravak u BiH po osnovu obrazovanja.

Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o strancima, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

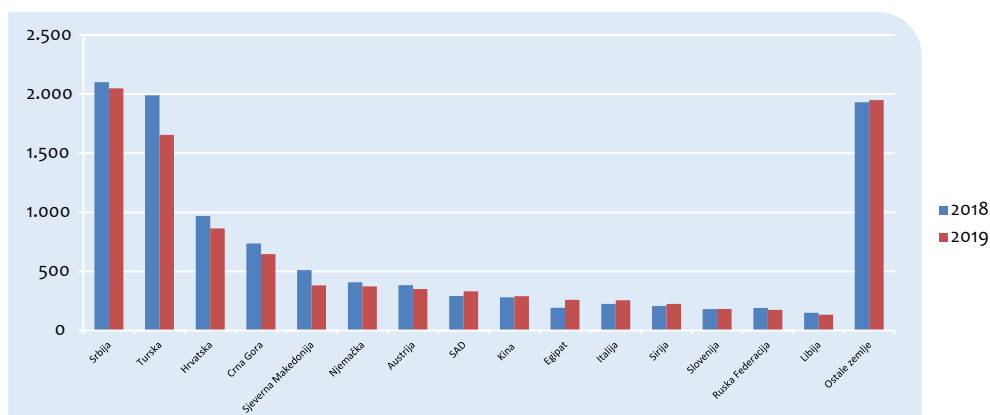
U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2018. i 2019. godine.

⁸ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izvještaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, januar 2017.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Srbija	2.101	2.048	-2,52%
2.	Turska	1.990	1.656	-16,78%
3.	Hrvatska	970	864	-10,93%
4.	Crna Gora	737	646	-12,35%
5.	Sjeverna Makedonija	511	383	-25,05%
6.	Njemačka	408	374	-8,33%
7.	Austrija	384	352	-8,33%
8.	SAD	293	332	13,31%
9.	Kina	281	291	3,56%
10.	Egipat	193	260	34,72%
11.	Italija	225	257	14,22%
12.	Sirija	208	226	8,65%
13.	Slovenija	181	183	1,10%
14.	Ruska Federacija	192	175	-8,85%
15.	Libija	151	135	-10,60%
16.	Ostale zemlje	1.931	1.951	1,03%
	Ukupno	10.756	10.133	-5,79%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

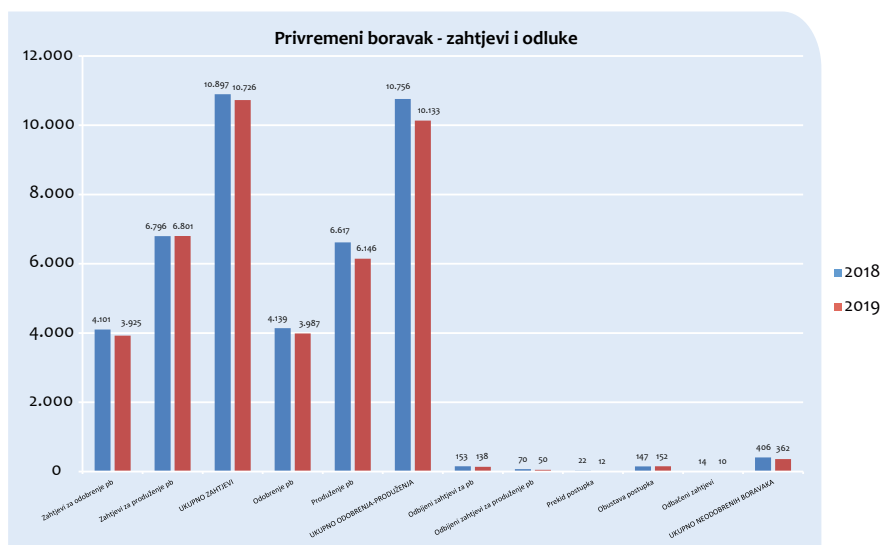
Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2019. godini došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 5,79% u odnosu na 2018. godinu.

Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2019. godini najveći broj se odnosi na državljane Srbije (2.048), Turske (1.656), Hrvatske (864), Crne Gore (646) i Sjeverne Makedonije (383), što čini 55% od ukupnog broja izdatih dozvola. Procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja broja privremenih boravaka za državljane gore pomenutih država. Također je došlo i do smanjenja izdavanja dozvola za privremeni boravak kod državljana Njemačke, Austrije i Libije, a primjetan je i porast broja izdatih dozvola za privremeni boravak za državljane Egipta, Italije i Sjedinjenih Američkih Država.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Srbija, Turska, Hrvatska, Crna Gora i Sjeverna Makedonija. Ovih pet država porijekla obuhvata 57% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2018. i 2019. godine.

U 2019. godini ukupno je podnešeno 3.925 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.801 zahtjev za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 10.726 zahtjeva, a što je za 1,57% manje nego u 2018. godini kada je ukupno podneseno 10.897 zahtjeva i to: 4.101 zahtjev za odobrenje novog privremenog boravka i 6.796 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2018. i 2019. godini (odobrenje novog i produženje)

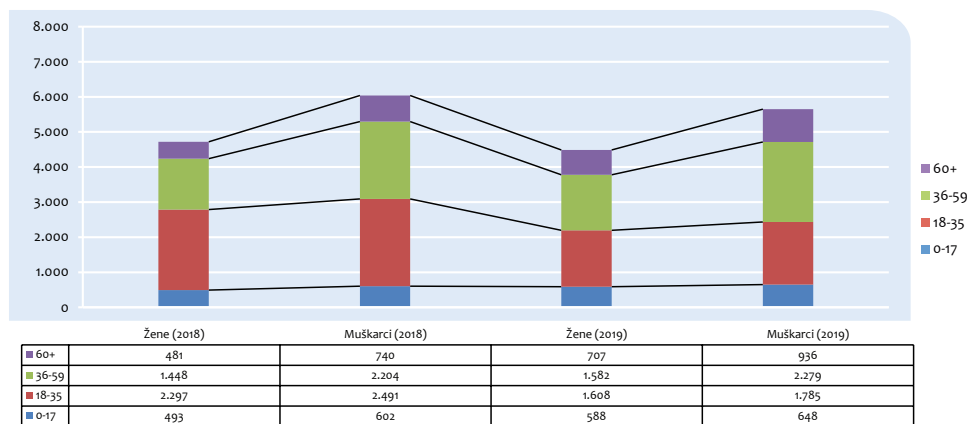
Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2019. godini ukupno je odobreno-produženo 10.133 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.987 i produžen privremeni boravak u 6.146 slučajeva, a što je smanjenje od 5,79 % u odnosu na 2018. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 10.756 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.139 slučajaja i produžen privremeni boravak u 6.617 slučajaja.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 94,47% u 2019. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2019. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više muškaraca nego žena i to: u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 648, a žena 588), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 1.785, a žena 1.608), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 2.279, a žena 1.582), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 936, a žena 707).

Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 5.648 ili 55,74% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.485 ili 44,26% su privremeni boravci izdati ženama.

Odobreni privremeni boravci po dobi i polu za 2018. i 2019. godinu

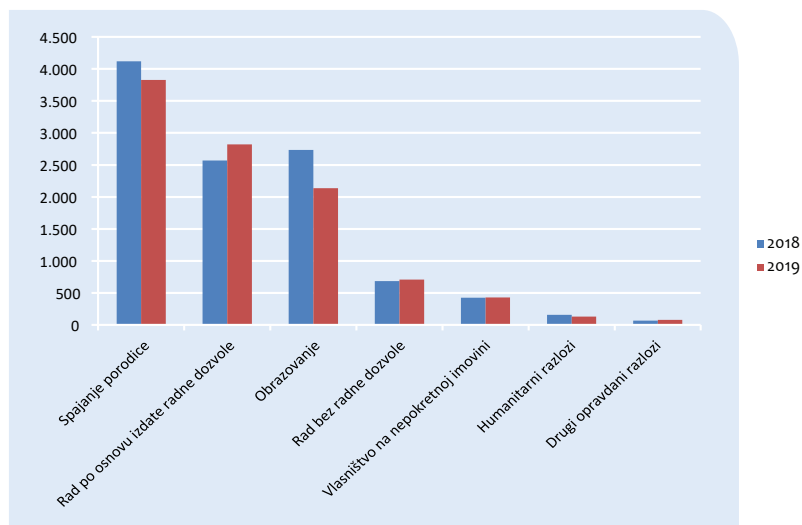
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2019. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: spajanja porodice u koju kategoriju ulaze i brak sa državljaninom BiH kao i vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH (3.827), rada po osnovu izdate radne dozvole (2.819), obrazovanja (2.136), po osnovu rada bez radne dozvole (709), što ukupno predstavlja skoro 94% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2018. i 2019. godinu, sa posebnim akcentom na 2019. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2018. i 2019. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2018	% u Σ 2018	2019	% u Σ 2019	% 2019/2018
Spajanje porodice	4.117	38,28%	3.827	37,77%	-7,04%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.569	23,88%	2.819	27,82%	9,73%
Obrazovanje	2.735	25,43%	2.136	21,08%	-21,90%
Rad bez radne dozvole	684	6,36%	709	7,00%	3,65%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	427	3,97%	432	4,26%	1,17%
Humanitarni razlozi	157	1,46%	131	1,29%	-16,56%
Drugi opravdani razlozi	67	0,62%	79	0,78%	17,91%
Ukupno	10.756	100,00%	10.133	100,00%	-5,79%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2019. godini strancima odobren je: po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini (432), humanitarnih razloga u koju kategoriju spada i liječenje (131) i drugih opravdanih razloga (79).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2018. i 2019. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

U 2019. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: spajanje porodice, obrazovanje i humanitarni razlozi. Također je u 2019. godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po slijedećim osnovama: rad po osnovu izdate radne dozvole, rad bez radne dozvole, vlasništvo na nepokretnoj imovini i drugi opravdani razlozi. Da Bosna i Hercegovina postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu spajanja porodice koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2019. godini iznosi 37,77%.

Statistički podaci iz 2019. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu spajanja porodice, izdate radne dozvole i obrazovanja.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2019. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Srbija	Turska	Hrvatska	Crna Gora	Sjeverna Makedonija	Ostale države	UKUPNO
Spajanje porodice	798	286	451	408	272	1.612	3.827
Rad po osnovu izdate radne dozvole	740	342	170	86	57	1.424	2.819
Obrazovanje	315	821	142	121	25	712	2.136
Rad bez radne dozvole	113	196	38	0	16	346	709
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	72	3	36	30	5	286	432
Humanitarni razlozi	6	0	21	1	1	102	131
Drugi opravdani razlozi	4	8	6	0	7	54	79
UKUPNO	2.048	1.656	864	646	383	4.536	10.133

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovu izdate radne dozvole i po osnovu spajanja porodice. Državljeni Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Sjeverne Makedonije najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

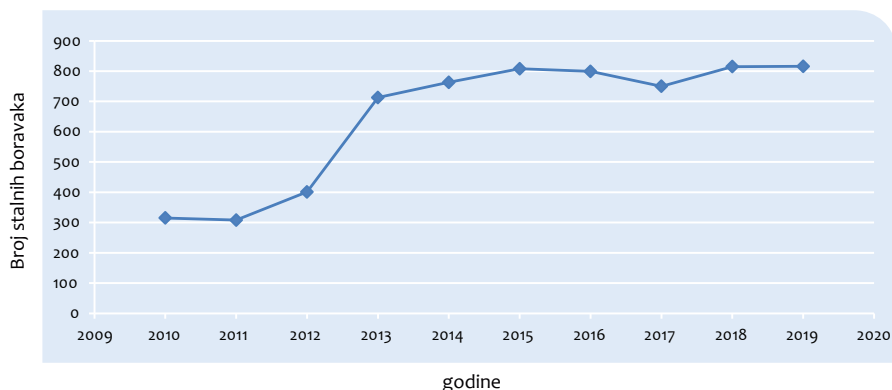
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stalni boravak	315	308	401	713	763	808	799	750	815	816

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2010. do 2019. godine

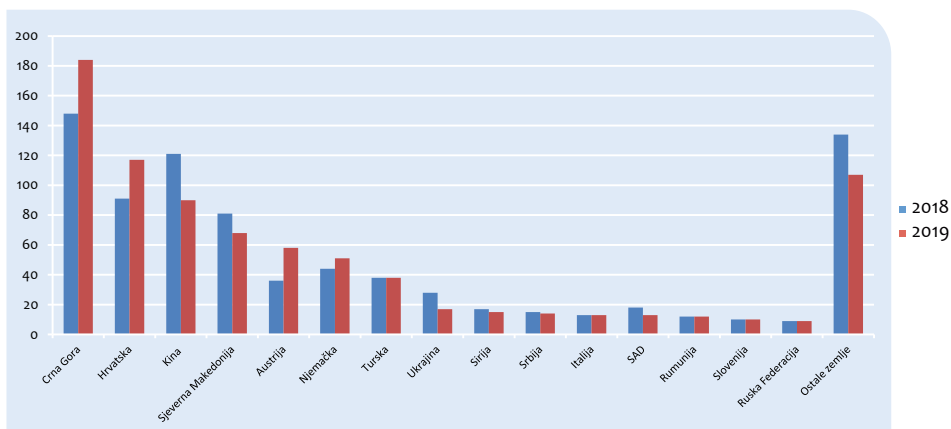
Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2011. do 2015. godine uočava priličan rast, a od 2015. do 2017. godine uočava se trend blagog pada u broju dozvola stalnih boravaka stranaca u BiH, da bi u 2018. godini došlo do ponovnog rasta u iznosu od 8,67% u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. godini izdat je skoro identičan broj dozvola za stalni boravak kao i u prethodnoj godini.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2018. i 2019. godine. U 2019. godini je podnešeno 856 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka a isti je odobren za 816 osoba.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Crna Gora	148	184	24,32%
2.	Hrvatska	91	117	28,57%
3.	Kina	121	90	-25,62%
4.	Sjeverna Makedonija	81	68	-16,05%
5.	Austrija	36	58	61,11%
6.	Njemačka	44	51	15,91%
7.	Turska	38	38	0,00%
8.	Ukrajina	28	17	-39,29%
9.	Sirija	17	15	-11,76%
10.	Srbija	15	14	-6,67%
11.	Italija	13	13	0,00%
12.	SAD	18	13	-27,78%
13.	Rumunija	12	12	0,00%
14.	Slovenija	10	10	0,00%
15.	Ruska Federacija	9	9	0,00%
16.	Ostale zemlje	134	107	-20,15%
	Ukupno	815	816	0,12%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

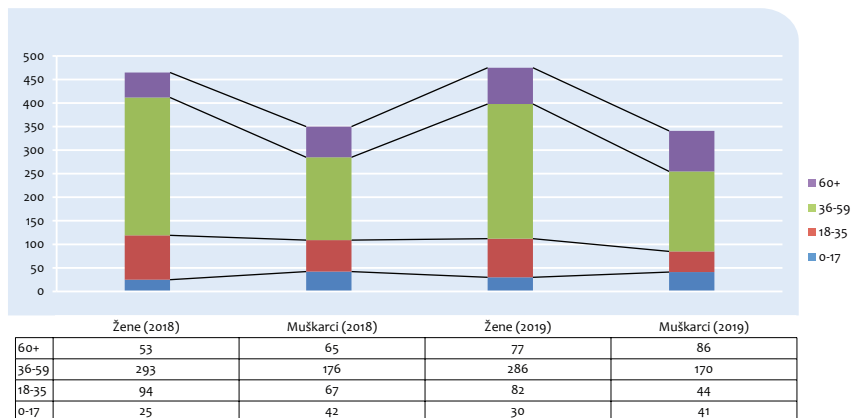

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2018. i 2019. godini su bile Crna Gora, Kina, Hrvatska i Sjeverna Makedonija.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2019. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u starosnoj kategoriji od 18 do 35 godina bilo više žena nego muškaraca (žena 82, a muškaraca 44), kao i u kategoriji od 36 do 59 godina (žena 286, a muškaraca 170); dok je u starosnoj dobi od 0 do 17 godina bilo više muškaraca nego žena (žena 30, a muškaraca 41), kao i u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 77, a muškaraca 86). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2019. godini, 475 ili 58% su stalni boravci izdati ženama, a 341 ili 42% su stalni boravci izdati muškarcima.

Odobreni stalni boravci po dobi i polu za 2018. i 2019. godinu

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

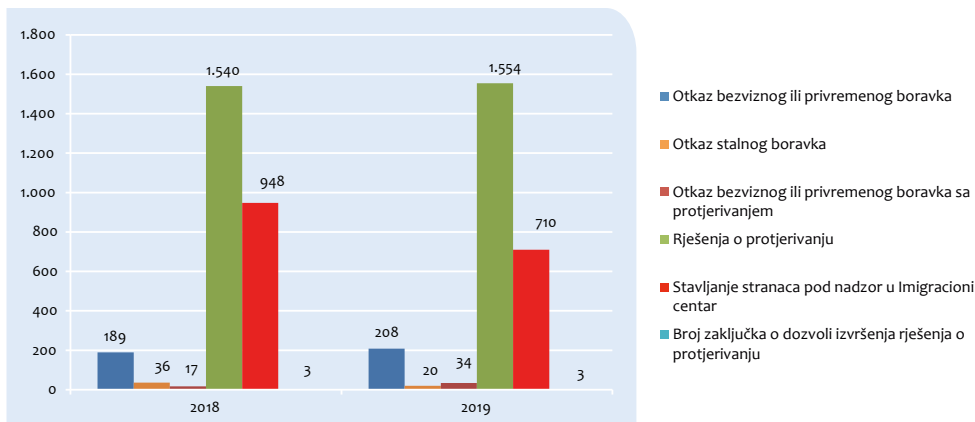
Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2018. i 2019. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2018. i 2019. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2018	2019	%(2019/2018)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	189	208	10,05%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	36	20	-44,44%
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka sa protjerivanjem	17	34	100,00%
4.	Rješenja o protjerivanju	1.540	1.554	0,91%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	948	710	-25,10%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	3	3	0,00%
Ukupno:		2.733	2.529	-7,46%

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2018. i 2019. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu manji za 7,46%.

Broj izrečenih mjera otkaza boravka (bezvignog, privremenog i stalnog) i otkaza boravka uz izrečenu mjeru protjerivanja su rezultati vršenja planiranih i pojačanih operativnih provjera, inspeksijskih kontrola, kao i provođenje svih planskih aktivnosti na terenu od

strane inspektora za strance koje je Služba za poslove sa strancima u skladu sa svojim nadležnostima prepoznala kao važan segment u praćenju i borbi protiv nezakonitih migracija na području BiH.

Međutim, i pored pojačanih aktivnosti preuzetih od strane Službe za poslove sa strancima u cilju otkrivanja i sprečavanja neregularnih migracija tokom 2018. i 2019. godine u Bosni i Hercegovini uočeno je povećanje izrečenih mjera protjerivanja i smještaja pod nadzor stranih državljana u Imigracioni centar, što se dovodi u vezu sa povećanim brojem ilegalnih migranata koji su sa područja R. Srbije kao i sa područja R. Crne Gore ilegalno dolazili u BiH. U narednom periodu realno je očekivati tendenciju daljnjeg uvećanja i radi se o ilegalnim migrantima iz zemalja visokog migracionog rizika, koji kontinuirano u grupama nastoje koristiti teritoriju BiH prema njihovim izjavama, kao tranzitno područje na putu prema zemljama EU. Kao zaključak povećanja pritiska i otvaranja naprijed navedenih ruta jeste da se najvjerovatnije radi o migrantima koji nisu uspjeli u namjeri da izađu iz R. Srbije preko Mađarske, R. Hrvatske ili Rumunije, zbog čega ove kategorije traže alternativne rute za odlazak prema zemljama EU, kao i otvaranja nove rute kretanje neregularnih migranata preko Albanije - Crne Gore – BiH - Hrvatske i dalje prema zemljama EU.

U vezi sa naprijed navedenim, prioriteti Službe za poslove sa strancima kako prošle godine, tako i u narednom periodu su kontinuirane operativne aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju operativnih saznanja i informacija o pravcima kretanja ilegalnih migranata, organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, te njihovim blagovremenim dostavljanjem drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što će rezultirati procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana.

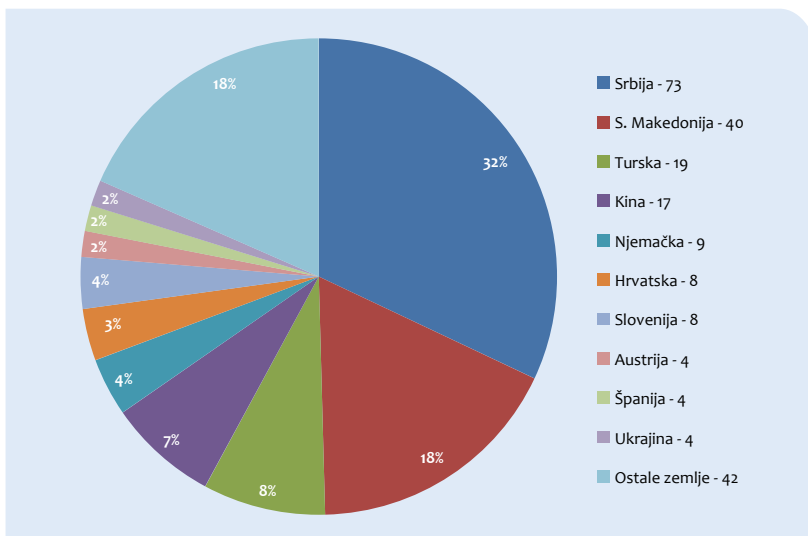
Također prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu bitno je napomenuti da Služba za poslove sa strancima svakodnevno vrši operativne i inspekcijske provjere na terenu, gdje je na osnovu prikupljenih informacija i operativnih saznanja prikupljenih opservacijom terena realizovan niz koordiniranih aktivnosti u svrhu kontrole zakonitosti boravka stranih državljana u BiH.

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2018. godine ukupno je otkazano 225 boravaka (189 bezviznih ili privremenih boravaka, te 36 stalnih boravaka).

Tokom 2019. godine, ukupno je otkazano 228 boravaka (208 bezviznih ili privremenih i 20 stalnih boravaka) što predstavlja blago povećanje od 1,33% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2019. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najveći broj rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Sjeverne Makedonije, Turske i Kine što predstavlja 65,35% od ukupnog broja otkaza boravka. Općenito, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezviznog boravka je zbog nepoštivanja javnog poretka BiH i obavljanja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a istu ne posjeduju. Privremeni boravci su otkazivani najčešće zbog izmjene okolnosti na osnovu kojih su odobreni, ili zato što je stranac neprekidno izbiovan iz BiH duže od 180 dana za vrijeme odobrenog boravka, ili zato što je stranac ulazak ili boravak ostvario na osnovu dokaza koji su pribavljeni prevarom, krivotvoreni ili protuzakonito mijenjani, dok su stalni boravci najčešće otkazivani zbog boravka stranca više od godinu dana van BiH, kao i zbog nepoštivanja javnog poretka BiH, ili zbog izmjene okolnosti na osnovu kojih su stalni boravci odobreni.⁹

4.2. Rješenja o protjerivanju

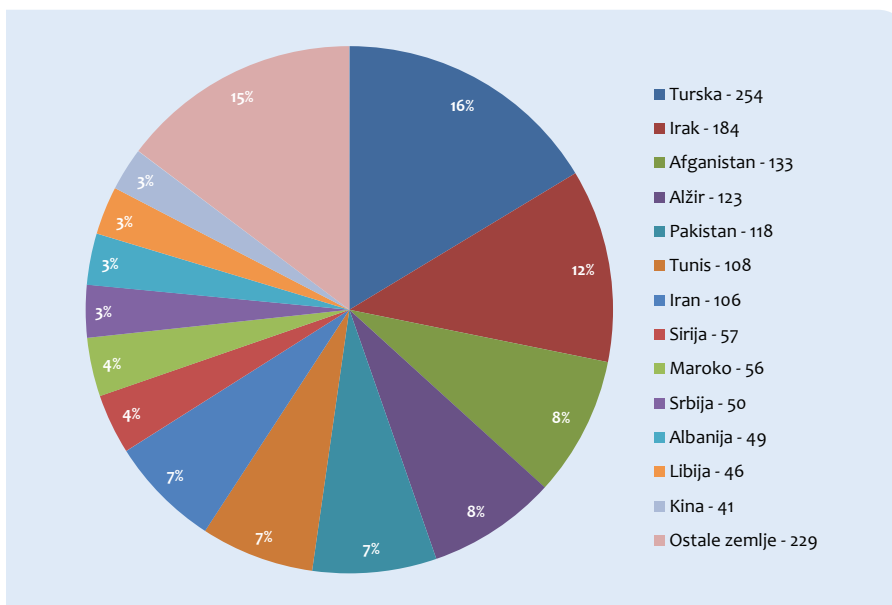
Tokom 2018. godine, donešeno je ukupno 1.540 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2019. godini iznosio 1.554 što predstavlja neznatno povećanje od 1%.

Također u 2019. godini donešena su 34 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2018. godini iznosio 17 što predstavlja povećanje od 100%.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su nezakonito ušli u BiH, zato što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon perioda važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na osnovu sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.

⁹ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu“. Sarajevo, januar 2020.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2019. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

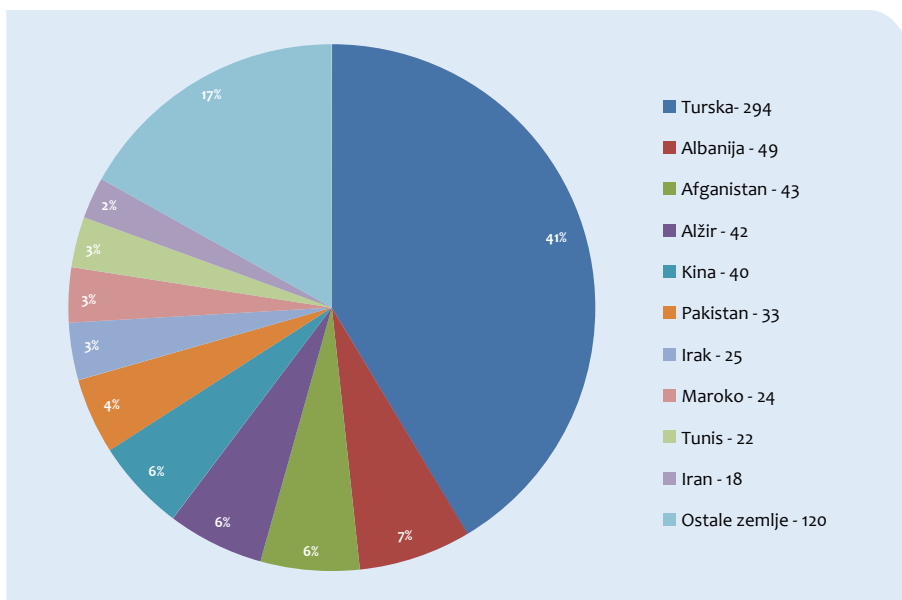
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o strancima donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem udaljenja stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2018. godine, ukupno je 948 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Irana, Albanije, Pakistana, Kosova* i Afganistana. Također u 2018. godini su 22 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta ili u druge specijalizovane ustanove.

Tokom 2019. godine, ukupno je 710 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja smanjenje od 25,10%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Albanije, Afganistana, Alžira i Kine. Također u 2019. godini je 358 lica smješteno na blažu mjeru nadzora.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2019. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima u 2019. godini su donešena 3 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, a isti broj je bio i u 2018. godini. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritetno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

U ovom poglavlju prezentuju se podaci i analizira kretanje osnovnih parametara u oblastima:

- Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji,
- Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

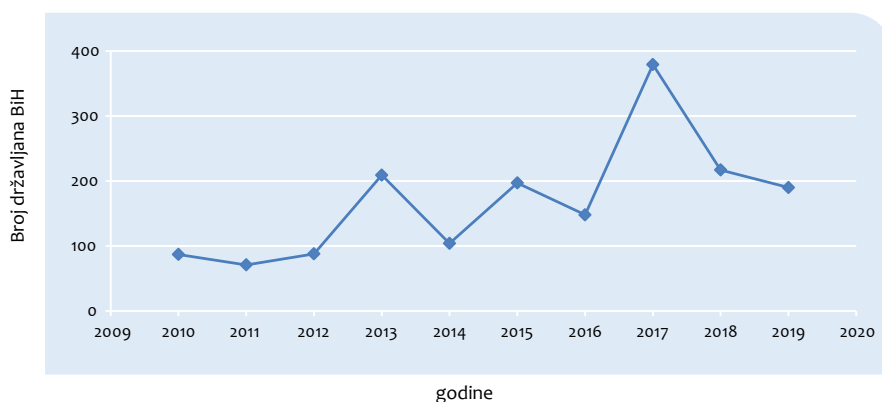
5.1. Dobrovoljni povratak bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka bh. državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2010. do 2019. god.

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	UKUPNO
Osobe	87	71	88	209	104	197	148	379	217	190	1.690

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2009. do 2018. godine uz asistenciju IOM-a

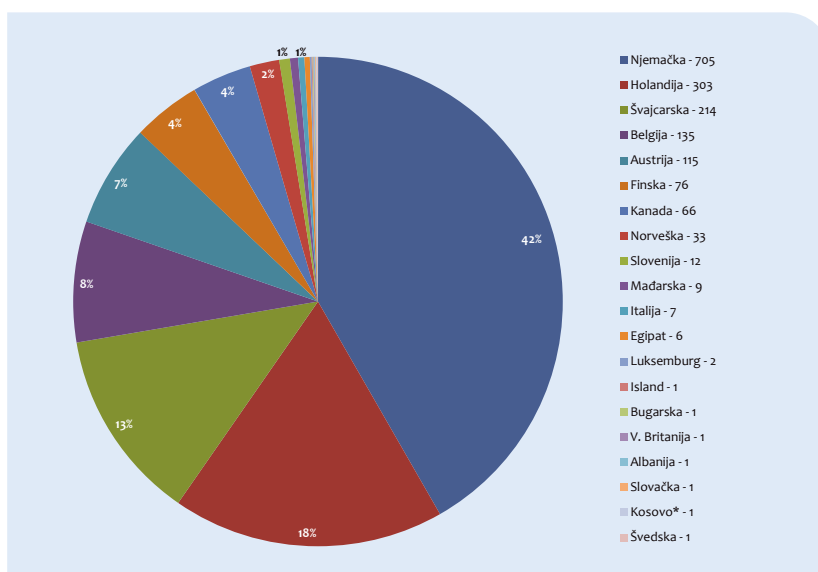
Po programima IOM-a u periodu od 2010. godine do 2019. godine dobrovoljno se vratilo 1.690 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2011. do 2013. godine uočava se rastući trend bh. državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način, da bi u 2014. godini taj broj bio prepolovljen u odnosu na 2013. godinu. Također je uočen značajan porast broja vraćenih bh. državljana od 89% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi u 2017. godini došlo do ponovno značajnog skoka za 156% i iznosio je 379 bh. državljana. U 2019. godini je došlo do ponovnog pada u odnosu na prethodnu godinu za 12%.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

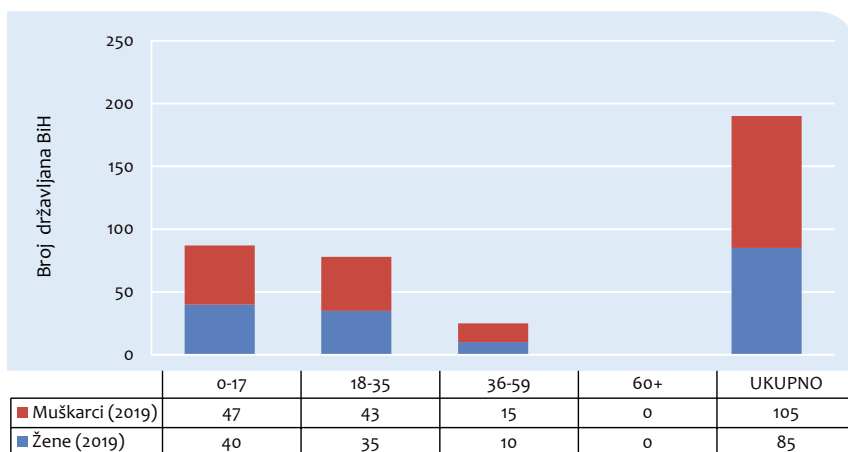
Red. br.	DRŽAVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupno
1.	Njemačka	-	-	-	-	-	-	-	346	193	166	705
2.	Holandija	-	-	16	61	25	59	114	12	2	14	303
3.	Švajcarska	76	33	28	34	7	11	10	4	7	4	214
4.	Belgija	2	20	5	41	29	13	5	10	8	2	135
5.	Austrija	-	-	1	13	-	101	-	-	-	-	115
6.	Finska	4	4	19	25	5	1	16	2	-	-	76
7.	Kanada	-	-	18	24	24	-	-	-	-	-	66
8.	Norveška	1	7	-	7	5	10	1	1	-	1	33
9.	Slovenija	-	-	-	1	5	1	-	2	1	2	12
10.	Mađarska	3	1	1	-	1	-	-	2	1	-	9
11.	Italija	-	-	-	3	1	-	-	-	3	-	7
12.	Egipat	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6
13.	Luksemburg	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
14.	Island	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
15.	Bugarska	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
16.	V. Britanija	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
17.	Albanija	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
18.	Slovačka	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
19.	Kosovo*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
20.	Švedska	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Ukupno	87	71	88	209	104	197	148	379	217	190	1.690

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2010. do 2019. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Njemačke (42%), Holandije (18%), Švajcarske (13%), a zatim Belgije (8%), Austrije (7%), Finske (4%), Kanade (4%), Norveške (2%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 2%. Najveći povratak državljana BiH u 2019. godini je bio iz Njemačke i iznosio je 188 osoba (87%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2010. do 2019. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2019. godini prema dobi i polu

U 2019. godini 190 bh. državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 105 osoba muškog pola i 85 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti (87%).

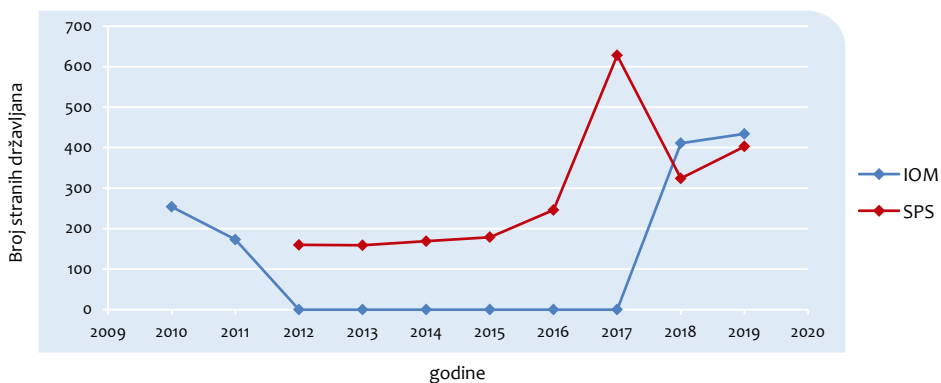
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	UKUPNO
IOM	254	173	-	-	-	-	-	-	411	434	1.272
SPS	-	-	160	159	169	179	246	628	324	403	2.268

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2009. do 2018. godine

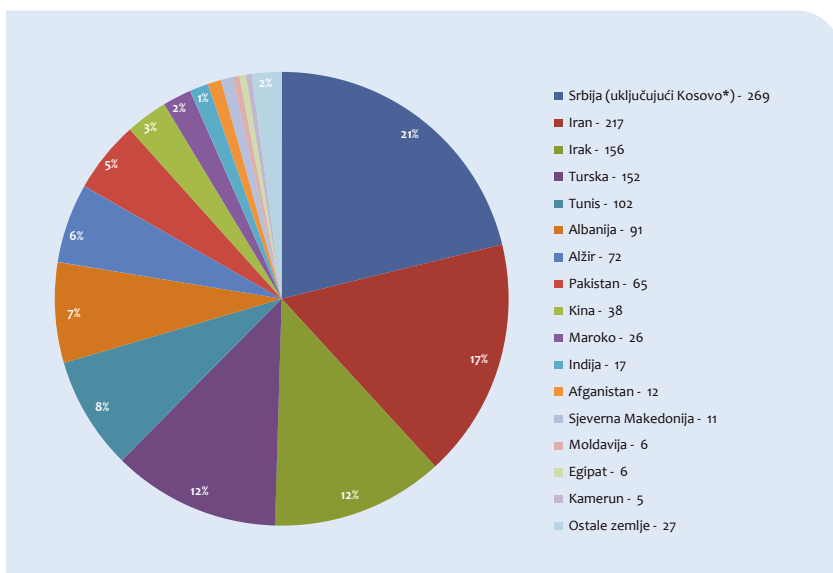
Po programima IOM-a u periodu od 2010. godine do 2019. godine dobrovoljno je vraćeno 1.272 stranih državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka je bio u porastu u 2010. godini kada su vraćena 254 stranca iz BiH. U 2011. godini uočen je pad od nekih 32%. Nakon toga zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u narednih šest godina nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa. U 2018. godini IOM je putem AVR programa finansirao dobrovoljni povratak iz BiH za 411 stranih državljana, a u 2019. godini za 434 stranca.

Kad se analizira povratak u 2019. godini u organizaciji IOM-a uočava se znatan povratak državljana Iraka, Irana, Tunisa, Alžira i Pakistana.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka uz asistenciju IOM-a

R.Br.	DRŽAVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupno
1.	Srbija (uključujući Kosovo*)	132	135	-	-	-	-	-	-	1	1	269
2.	Iran	-	-	-	-	-	-	-	-	140	77	217
3.	Irak	-	-	-	-	-	-	-	-	74	82	156
4.	Turska	14	23	-	-	-	-	-	-	105	10	152
5.	Tunis	2	2	-	-	-	-	-	-	25	73	102
6.	Albanija	84	4	-	-	-	-	-	-	3	-	91
7.	Alžir	2	2	-	-	-	-	-	-	12	56	72
8.	Pakistan	-	-	-	-	-	-	-	-	13	52	65
9.	Kina	2	-	-	-	-	-	-	-	16	20	38
10.	Maroko	-	-	-	-	-	-	-	-	4	22	26
11.	Indija	-	-	-	-	-	-	-	-	2	15	17
12.	Afganistan	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	12
13.	Sjeverna Makedonija	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
14.	Moldavija	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	6
15.	Egipat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
16.	Kamerun	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	5
17.	Jordan	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	4
18.	Nepal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
19.	Azerbejdžan	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3
20.	Ukrajina	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
21.	Bangladeš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
22.	Libanon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
23.	Ruska Federacija	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
24.	Crna Gora	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
25.	Etiopija	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
26.	Kuba	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
27.	Filipini	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
28.	Gana	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
29.	Šri Lanka	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
30.	Palestina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Ukupno	254	173	0	0	0	0	0	0	411	434	1.272

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2010. do 2019. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a

Uz činjenicu da od 2012. do 2017. godine nije bilo AVR programa za povratak stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizovala dobrovoljni povratak. Od 2012. do 2017. godine Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršavala samostalni dobrovoljni povratak stranaca kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regionu i dobrovoljni povratak ilegalnih migranata“, finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).

U organizaciji Službe za poslove sa strancima od 2012. do 2019 godine je vraćeno ukupno 2.268 stranaca.

U 2017. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala povratak za ukupno 628 stranaca što je za 155,28% više nego u 2016. godini. Od navedenih 628 stranaca, 361 stranac je vraćen kroz projekat finansiran od strane Vlade Švajcarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dok je 267 stranaca vraćeno uz samostalnu asistenciju Službe za poslove sa strancima. Glavni razlog za izlazak iz Bosne i Hercegovine je donošenje rješenja o protjerivanju.

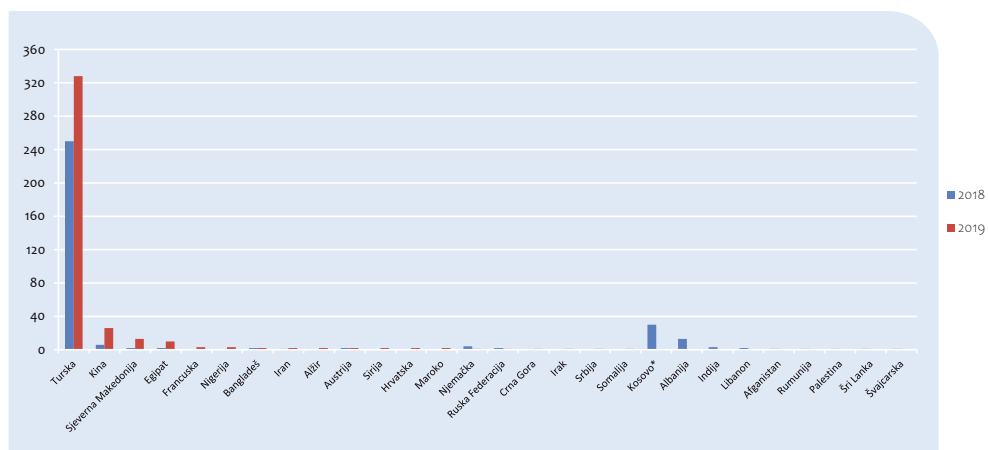
U 2018. godini Služba za poslove sa strancima je organizovala i izvršila samostalni dobrovoljni povratak za 324 osobe da bi u 2019. godini taj broj bio uvećan za 24,38% i iznosio je 403 osobe.

Tabela 22. Broj dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2018. i 2019. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2018	2019
1.	Turska	250	328
2.	Kina	6	26
3.	Sjeverna Makedonija	2	13
4.	Egipat	2	10
5.	Francuska	-	3
6.	Nigerija	-	3
7.	Bangladeš	2	2
8.	Iran	1	2
9.	Alžir	-	2
10.	Austrija	2	2
11.	Sirija	-	2
12.	Hrvatska	-	2
13.	Maroko	-	2
14.	Njemačka	4	1

R.br.	Država	2018	2019
15.	Ruska Federacija	2	1
16.	Crna Gora	-	1
17.	Irak	-	1
18.	Srbija	-	1
19.	Somalija	-	1
20.	Kosovo*	30	-
21.	Albanija	13	-
22.	Indija	3	-
23.	Libanon	2	-
24.	Afganistan	1	-
25.	Rumunija	1	-
26.	Palestina	1	-
27.	Šri Lanka	1	-
28.	Švajcarska	1	-
Ukupno		324	403

Grafički prikaz broja dobrovoljnih povratka stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2018. i 2019. godini

5.3. Povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2019. godini obrađen je prihvat za 655 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH ili postupanja u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, prihvat je odobren za 474 osobe koje su bile državljani BiH što čini smanjenje od 12,22% u odnosu na 2018. godinu kada je odobren prihvat za 540 osoba. Od odobrenih zahtijeva za 474 osobe, 297 osoba se odnosi na redovne zahtjeve za readmisiju, a 177 osoba se odnose na readmisiju u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole. Također je za 181 osobu odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2019. godini je realizovan iz SR Njemačke (47,89%).

Tabela 23. Prihvat državljana BiH u 2018. i 2019. godini po osnovu zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2018	2019
1.	Njemačka	306	227
2.	Francuska	102	77
3.	Austrija	37	62
4.	Holandija	9	30
5.	Švajcarska	22	20
6.	Švedska	23	18
7.	Belgija	12	13
8.	Italija	1	13
9.	Slovenija	2	4
10.	Crna Gora	9	3
11.	Hrvatska	4	3
12.	Španija	-	2
13.	Luksemburg	1	1
14.	Norveška	-	1
15.	Srbija	4	-
16.	Moldavija	2	-
17.	Turska	2	-
18.	Ruska Federacija	1	-
19.	Bugarska	1	-
20.	Mađarska	1	-
21.	Poljska	1	-
	Ukupno	540	474

Prezentovani podaci pokazuju da je po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao u skladu sa članom 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Evropske

zajednice o readmisiji lica koja borave bez dozvole, odobren prihvata za 474 državljana BiH. Također je evidentirano u Analizi rada Granične policije BiH za 2019. godinu¹⁰ da je tokom 2019. godine vraćeno 826 državljana BiH iz zemalja sa kojima BiH ima potpisane sporazume o readmisiji. Uoprednom analizom podataka iz raspoloživih izvora je evidentno da su 352 osobe direktno vraćene Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Prema godišnjem izvještaju Službe za poslove sa strancima po osnovu sporazuma o readmisiji u 2019. godini ukupno su prihvaćena 783 stranca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹¹

Što se tiče predaje lica u 2019. godini, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 330 stranaca, od čega su 193 stranca predata po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 136 stranaca po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 1 stranac po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Sjeverne Makedonije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹²

5.3.2. Prihvata po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvata u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

Tabela 24. Prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

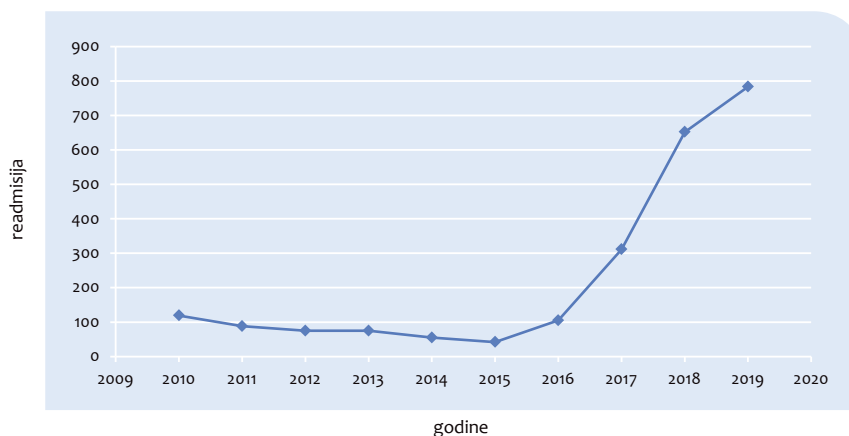
Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prihvata osoba u BiH	119	88	75	75	55	42	105	311	652	783

10 Granična policija BiH. „Analiza rada Granične policije BiH za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020. godine, str. 20.

11 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020.

12 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020.

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prijema državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se konstantno opadajući trend od 2010. do 2015. godine, da bi poslije tog perioda došlo do konstantnog rastućeg trenda. U posljednje tri godine ovaj broj se značajno povećao što je posljedica migratornih kretanja u regionu.

Do 2015. godine za ovu vrstu podataka su korišteni izvještaji Granične policije BiH, dok je izvor podataka za posljednje četiri godine Služba za poslove sa strancima.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca u 2018. godini je iznosio 652 stranca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹³

Što se tiče 2019. godine prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca je iznosio 783 stranca i svi su po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹⁴

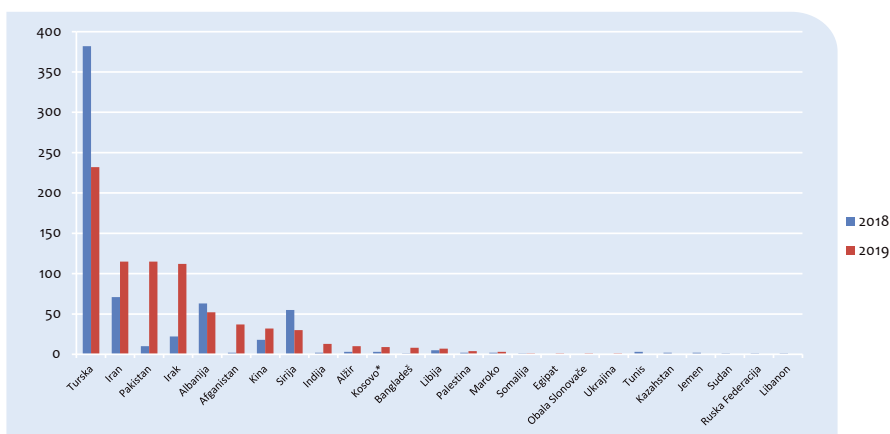
¹³ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2018. godinu“ Sarajevo, januar 2019.

¹⁴ Služba za poslove sa strancima BiH, „Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2019. godinu“ Sarajevo, januar 2020.

Tabela 25. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2018. i 2019. godinu

R.br.	Država	2018	2019	%
1.	Turska	382	232	-39,27%
2.	Iran	71	115	61,97%
3.	Pakistan	10	115	1.050,00%
4.	Irak	22	112	409,09%
5.	Albanija	63	52	-17,46%
6.	Afganistan	2	37	1.750,00%
7.	Kina	18	32	77,78%
8.	Sirija	55	30	-45,45%
9.	Indija	2	13	550,00%
10.	Alžir	3	10	233,33%
11.	Kosovo*	3	9	200,00%
12.	Bangladeš	1	8	700,00%
13.	Libija	5	7	40,00%
14.	Palestina	2	4	100,00%
15.	Maroko	2	3	50,00%
16.	Somalija	1	1	0,00%
17.	Egipat	-	1	-
18.	Obala Slonovače	-	1	-
19.	Ukrajina	-	1	-
20.	Tunis	3	-	-100,00%
21.	Kazahstan	2	-	-100,00%
22.	Jemen	2	-	-100,00%
23.	Sudan	1	-	-100,00%
24.	Ruska Federacija	1	-	-100,00%
25.	Libanon	1	-	-100,00%
	Ukupno	652	783	20,09%

Grafički prikaz prijeha državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2018. i 2019. godinu

Analizom podataka uočava se u 2019. godini značajno povećanje prijeha u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Pakistana, Iraka, Afganistana i Irana, te smanjenje broja prijeha državljana Turske i Sirije. Prikazani statistički podaci o prijehu i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje sa teritorije Srbije i Crne Gore ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu prezentiran posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2018. godini je iznosio 1.142 osobe, a u 2019. godini taj broj je iznosio 1.207 osoba, što predstavlja povećanje za 5,69%.

Tabela 26. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2018. i 2019. godini

R.br.	Država	2018	2019
1.	Srbija	213	171
2.	Turska	128	158
3.	Irak	51	72
4.	Pakistan	37	69
5.	Tunis	30	67
6.	Iran	196	59
7.	Alžir	12	56
8.	Crna Gora	47	38
9.	Albanija	5	36
10.	Kosovo*	36	34
11.	Hrvatska	58	29
12.	Kina	27	28
13.	Sjeverna Makedonija	26	25
14.	Maroko	7	25
15.	Sirija	20	22
16.	Afganistan	31	19
17.	Indija	12	19
18.	Njemačka	14	19
19.	SAD	15	19
20.	Libija	11	18
21.	Italija	11	15
22.	Malezija	5	13
23.	Saudijska Arabija	9	13
24.	Palestina	3	12
25.	Jemen	1	11
26.	Slovenija	12	10
27.	Egipat	5	8
28.	Filipini	4	8
29.	Jordan	11	8
30.	Kuvajt	5	8
31.	Rumunija	5	8
32.	Poljska	4	7
33.	Ukrajina	3	7
34.	Bangladeš	-	7
35.	Austrija	6	6
36.	Bugarska	-	6
37.	Ruska Federacija	6	5
38.	Španija	6	5
39.	Švajcarska	2	5
40.	Izrael	5	4
41.	Velika Britanija	2	4
42.	Nepal	-	4
43.	Nigerija	-	4

R.br.	Država	2018	2019
44.	Češka Republika	1	3
45.	Mađarska	1	3
46.	Argentina	-	3
47.	Armenija	-	3
48.	Švedska	-	3
49.	Australija	1	2
50.	Belgija	1	2
51.	Brazil	4	2
52.	Francuska	2	2
53.	Holandija	2	2
54.	Indonezija	2	2
55.	Moldavija	4	2
56.	Portugal	1	2
57.	Ekvatorijalna	-	2
58.	Finska	-	2
59.	Šri Lanka	-	2
60.	Azerbejdžan	1	1
61.	Grčka	1	1
62.	Kanada	2	1
63.	Kolumbija	1	1
64.	Libanon	4	1
65.	Bjelorusija	-	1
66.	Ekvador	-	1
67.	Norveška	-	1
68.	Venecuela	-	1
69.	Bahrein	2	-
70.	Barbados	2	-
71.	Etiopija	1	-
72.	Gana	3	-
73.	Honduras	1	-
74.	Irska	2	-
75.	Južna Afrika	1	-
76.	Južni Sudan	2	-
77.	Kamerun	2	-
78.	Kipar	1	-
79.	Komori	3	-
80.	Koreja, Republika	2	-
81.	Kuba	2	-
82.	Slovačka	2	-
83.	UA Emirati	1	-
84.	Uzbekistan	1	-
85.	Vijetnam	4	-
86.	Zelenortska Ostrva	1	-
	Ukupno	1.142	1.207

Evidentno je povećanje broja povratka državljana Turske, Tunisa, Alžira i Pakistana i smanjenje broja povratka državljana Irana i Srbije.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH, do 30.06.2004. godine, zaprimao je i rješavao UNHCR u skladu sa svojim mandatom i procedurama UNHCR-a. Institucije BiH su 01.07.2004. godine preuzele vođenje postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH. Zaprimanje zahtjeva za azil u BiH provodi se u skladu sa zakonodavstvom i procedurama BiH.

Prema trenutno važećem Zakonu o azilu („Sl. Glasnik BiH“, broj 11/16 i 16/16) organ koji u prvom stepenu rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Organ koji rješava po tužbama izjavljenim na prvostepena rješenja u ovom postupku je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni principom zabrane vraćanja **“non-refoulement“** od povratka u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima za azil se, prije svega, ispituje osnovanost razloga za dodjelu **izbjegličkog statusa** u BiH podnosiocu zahtjeva za koga postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od progona zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj grupi. Dalje se, u postupku po zahtjevu za azil u BiH, posebna pažnja poklanja ispitivanju postojanja razloga za poštivanje principa zabrane vraćanja „non-refoulement“ u kontekstu dodjele dopunske zaštite, **supsidijarne zaštite**. Uslove za dodjelu supsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil u postupku azila, nakon što utvrdi da stranac ne ispunjava uslove za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u vezi, supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukoliko strancu nije odobren izbjeglički status ni supsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja ali se u postupku azila utvrdi da postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, strancu se dozvoljava **ostanak u BiH** u skladu sa Zakonom o strancima, kojim se reguliše oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, kao prvostepeni organ, mogu biti:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da tražitelj azila ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) Zakona o azilu;

- e) postupak po zahtjevu za azil se obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH ili
- f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za azil u periodu od 2010. godine do 2019. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležni organi BiH su od 01.01.2010. godine do 31.12.2019. godine zaprimili 1.979 zahtjeva za azil. Po osnovu 1.979 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 3.166 osoba. U navedenom periodu Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil odobrio je izbjeglički status za 9 osoba, dok je za 136 osoba odobrena supsidijarna zaštita.

Tabela 27. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupno
Broj osoba	64	46	53	100	45	46	79	381	1.568	784	3.166

Tabela 27a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupno
Broj osoba	-	-	-	2	5	-	-	-	-	3	9

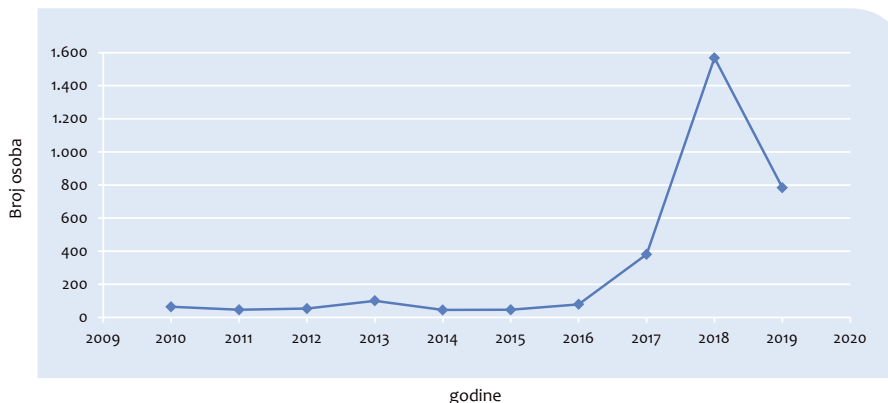
U posmatranom periodu, od ukupnog broja priznatih izbjeglica, 4 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 3 iz Irana i po jedna osoba iz Crne Gore i Mijanmara.

Tabela 27b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2010. do 2019. godine

Godine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ukupno
Broj osoba	4	-	25	28	8	5	6	8	11	41	136

U posmatranom periodu, od ukupnog broja osoba sa priznatom supsidijarnom zaštitom, 79 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 6 iz Iraka, 40 iz Turske, 4 iz Srbije, 3 iz Eritreje, te po jedna iz Egipta, Palestine, Pakistana i Somalije.

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2010. do 2019. godine

Analizom grafičkog prikaza može se vidjeti da od 2010. do 2016. godine dolazi do ujednačenog broja osoba koje su zatražile azil u BiH.

U 2017. godini dolazi do naglog povećanja broja tražilaca azila za 382%, najveći broj je evidentiran iz Alžira, Pakistana, Sirijske Arapske Republike i Afganistana.

Obzirom da se Bosna i Hercegovina u 2018. godini suočila sa višestrukim povećanjem broja osoba koje su iskazale namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil došlo je i do značajnog povećanja broja tražilaca azila u odnosu na prethodnu godinu od 311%. U 2019. godini dolazi do smanjenja broja tražilaca azila u odnosu na 2018. godinu za 50% i taj broj je iznosio 784 osobe.

Nakon ulaska u BiH, preko granice sa Srbijom i Crnom Gorom, najveći broj migranata se direktno pojavljuju u terenskim centrima Službe za poslove sa strancima kako bi izrazili namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH. Od ukupno 29.302 evidentirana stranca namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2019. godini iskazalo je 27.769 osoba.

Osobi koja je iskazala namjeru za podnošenja zahtjeva za azil izdaje se potvrda o iskazanoj namjeri za podnošenje zahtjeva za azil sa rokom trajanja od 14 dana, kao rokom koji je predviđen Zakonom o azilu koji se primjenjuje u situacijama velikog broja istovremeno iskazanih namjera. U navedenom roku stranac treba podnijeti zahtjev za azil Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti BiH. Iskazivanje namjere za podnošenje zahtjeva za azil u BiH je instrument koji omogućava pravo na boravak na teritoriji BiH u roku njene valjanosti.¹⁵

U 2019. godini zahtjev za azil u BiH su podnijele 784 osobe što čini oko 3% od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil. Najveći broj zahtjeva za azil je podnesen od strane državljana Iraka (327), Irana (121), Afganistana (79), Turske (74), Pakistana (68) i Sirije (58) što predstavlja 93% od ukupnog broja zahtjeva za azil. Razlika između broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil i stvrano podnesenih zahtjeva za azil je izravan pokazatelj zloupotrebe azilantskog sistema u BiH na način da se nezakonit boravak u BiH ozakoni iskazivanjem namjere za azil na teritoriji BiH na određeno razdoblje, a zatim koristi za nezakonit odlazak prema zemljama EU.

¹⁵ Član 32. Zakona o azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 11/16 i 16/16)

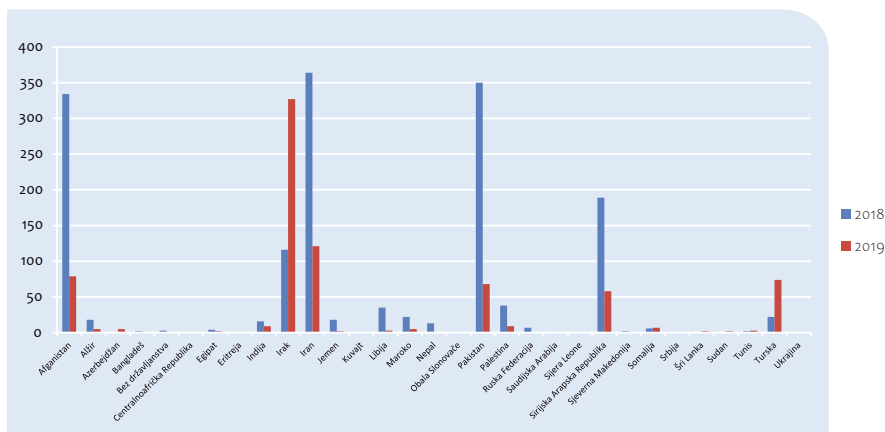
U 2019. godini najveći broj zahtjeva za azil je riješen donošenjem zaključaka o obustavi postupka¹⁶.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti azila prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2018. i 2019. godini.

Tabela 28. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2018. i 2019. godini

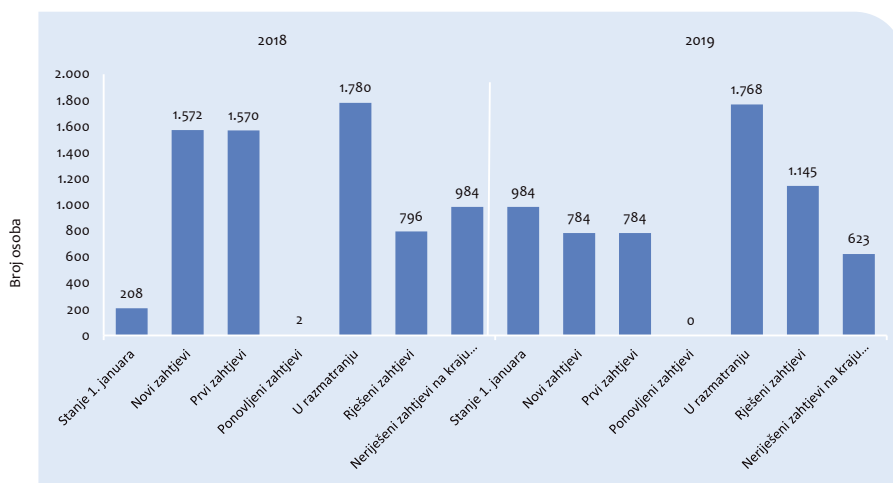
AZIL		2018		2019		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	128	334	38	79	-70,31%	-76,35%
2.	Alžir	18	18	5	5	-72,22%	-72,22%
3.	Azerbejdžan	1	1	1	5	0,00%	400,00%
4.	Bangladeš	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
5.	Bez državljanstva	3	3	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Centralnoafrička Republika	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
7.	Egipat	4	4	2	2	-50,00%	-50,00%
8.	Eritreja	-	-	0	1	-	-
9.	Indija	16	16	4	9	-75,00%	-43,75%
10.	Irak	39	116	97	327	148,72%	181,90%
11.	Iran	157	364	47	121	-70,06%	-66,76%
12.	Jemen	11	18	2	2	-81,82%	-88,89%
13.	Kuvajt	1	1	1	1	0,00%	0,00%
14.	Libija	35	35	3	3	-91,43%	-91,43%
15.	Maroko	22	22	3	5	-86,36%	-77,27%
16.	Nepal	11	13	-	-	-100,00%	-100,00%
17.	Obala Slonovače	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
18.	Pakistan	344	350	64	68	-81,39%	-80,57%
19.	Palestina	31	38	6	9	-80,64%	-76,31%
20.	Ruska Federacija	3	7	-	-	-100,00%	-100,00%
21.	Saudijska Arabija	-	-	1	1	-	-
22.	Sijera Leone	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
23.	Sirijska Arapska Republika	110	189	23	58	-79,09%	-69,31%
24.	Sjeverna Makedonija	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
25.	Somalija	6	6	2	7	-	-
26.	Srbija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
27.	Šri Lanka	-	-	1	2	-	-
28.	Sudan	-	-	1	2	-	-
29.	Tunis	2	2	2	3	0,00%	50,00%
30.	Turska	11	22	30	74	172,73%	236,36%
31.	Ukrajina	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
	Ukupno	961	1.568	333	784	-65,35%	-50,00%

¹⁶ Član 47. Zakona o azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 11/16 i 16/16)

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2018. i 2019. godini

Najveći broj tražilaca azila u BiH, u 2019. godini, bili su državljani Iraka (97 zahtjeva za 327 osoba), Irana (47 zahtjeva za 121 osobu), zatim slijede državljani Afganistana (38 zahtjeva za 79 osoba), Turske (30 zahtjeva za 74 osobe), Pakistana (64 zahtjeva za 68 osoba) i Sirijske Arapske Republike (23 zahtjeva za 58 osoba).

U 2015. i 2016. godini nije bilo zahtjeva za azil podnešenih od strane maloljetnih lica bez pratnje, dok su u 2017. godini podnešena 2 zahtjeva za azil za 2 osobe iz Afganistana, koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje, a u 2018. godini je podnešeno 8 zahtjeva za azil za 8 osoba (dva iz Afganistana i dva iz Turske, te po jedan iz Alžira, Irana, Libije i Sirijske Arapske Republike, dok je u 2019. godini podnešen 21 zahtjev za 21 osobu (8 iz Pakistana, 7 iz Afganistana, 2 iz Sirijske Arapske Republike i po jedan iz Alžira, Iraka, Irana i Libije).

U 2018. godini donešene su ukupno 622 odluke, od kojih je kod 18 zahtjeva za 20 osoba zahtjev za azil povučen, dok je u 2019. godini od 581 donešenih odluka, kod 14 zahtjeva za 29 osoba zahtjev povučen (lični odustanak).

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti azila prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2018. i 2019. godini iskazane u broju osoba koje su obuhvaćene zahtjevima.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2018. godini podnešen je ukupno 961 zahtjev za azil u BiH za 1.568 osoba, uvećan za četvero novorodjenčadi, koja su se rodila u 2019. godini, tako da je ukupno bilo 1.572 osobe. Iste godine, u razmatranju je bilo 1.152 zahtjeva za 1.780 osoba uzimajući u obzir i predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (prenesen 191 zahtjev za 208 osoba). Tokom 2018. godine priznat je status supsidijarne zaštite za 11 osoba (9 zahtjeva), odbijeno je 36 zahtjeva za 46 osoba, te je postupak obustavljen u 577 zahtjeva za 739 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2018. godine ostalo neriješeno 530 zahtjeva za 984 osobe.

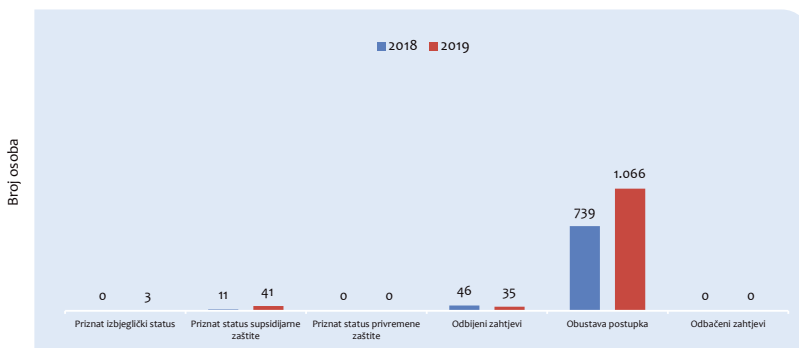
U 2018. godini osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (33 zahtjeva za 43 osobe) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, zatim odgoda mjere protjerivanja ili ekstradicije po čl. 45. (1) tačka d) (2 zahtjeva za 2 osobe), te situacija kada se tražitelj osnovano smatra opasnim za sigurnost BiH po čl. 45. (1) tačka f) (1 zahtjev za 1 osobu).

U 2018. godini obustavljeni su postupci kod 577 zahtjeva za 739 osoba iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (559 zahtjeva za 719 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (18 zahtjeva za 20 osoba).

Ukupno gledajući i analizirajući sve zahtjeve u 2018. godini, kako one koji su zaprimljeni u toj godini tako i one koji su prenešeni iz predhodnih godina, može se reći da je najviše zahtjeva za azil bilo od strane državljana Pakistana (21% od ukupnog broja tražilaca azila) i Irana (21% od ukupnog broja tražilaca azila). Zatim slijede državljani Afganistana (19%), Sirijske Arapske Republike (11% od ukupnog broja tražilaca azila) i Iraka (7%). Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (1.780 osoba) koje su tražile azil u BiH u 2018. godini i osoba čiji su zahtjevi prenešeni iz prethodnih godina izgledao bi ovako: 451 žena (25%) i 1.329 muškarca (75%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (1.028 osoba ili 58%), zatim dobna grupa od 0 do 17 godina (426 osoba ili 24%), dobna grupa od 36 do 59 godina (300 osoba ili 17%), i na kraju dobna grupa preko 60 godina (26 osoba ili 1%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2019. godini ukupno su podnešena 333 zahtjeva za azil u BiH za 784 osobe. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz predhodnih godina (530 zahtjeva za 984 osobe) vidi se da je Sektor za azil u 2019. godini imao za razmatranje ukupno 863 zahtjeva za 1.768 osoba. Sektor za azil je tokom prošle godine pozitivno riješio 20 zahtjeva za 44 osobe i to, 1 zahtjev za 3 osobe, dodjeljivanjem izbjegličkog statusa i 19 zahtjeva za 41 osobu, priznavanjem statusa supsidijarne zaštite, odbio je 27 zahtjeva za 35 osoba, dok je postupak obustavljen u 534 zahtjeva za 1.066 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2019. godine ostalo neriješeno 282 zahtjeva za 623 osobe.

Pregled odluka o azilu (zbirno prikazane prvostepene odluke)

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (25 zahtjeva za 33 osobe) je neosnovanost po članu 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, zatim slijedi razlog označen kao neznačajne informacije/minimalno značajne (čl.45.(1) tačka a) (2 zahtjeva za 2 osobe).

U 2019. godini obustavljeni su postupci kod 534 zahtjeva za 1.066 osoba iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (354 zahtjeva za 794 osobe), tražitelj tokom postupka ne saraduje (140 zahtjeva za 208 osoba), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (21 zahtjev za 30 osoba), neodazivanje na poziv za saslušanje (12 zahtjeva za 25 osoba), tražitelj u toku postupka napustio BiH (6 zahtjeva za 8 osoba) i zahtjev podnio državljanin BiH (1 zahtjev za 1 osobu).

Uzimajući u obzir prenesene a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2019. godini bila su 863 zahtjeva za 1.768 osoba. Najviše zahtjeva podneseno je od strane državljanina Irana (24% od ukupnog broja tražilaca azila), Iraka (22%), Afganistana (18%), Pakistana (15%), Sirijske Arapske Republike (7%) i Turske (6%).

Prikaz polne i starosne strukture ukupnog broja osoba (1.768 osoba) koje su zatražile azil u BiH u 2019. godini i osoba čiji su zahtjevi prenešeni iz prethodne godine izgledao bi ovako: 636 žena (36%) i 1.132 muškarca (64%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (763 osobe ili 43%), dobna grupa od 0 do 17 godina (618 osoba ili 35%), zatim dobna grupa od 36 do 59 godina (366 osoba ili 21%) i na kraju dobna grupa preko 60 godina (21 osoba ili 1%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za azil u 2019. godini (333 zahtjeva za 784 osobe) vidi se da je najviše tražilaca azila bilo iz Iraka (327 osoba), Irana (121 osoba), Afganistana (79 osoba), Turske (74 osobe), Pakistana (68 osoba) i Sirijske Arapske Republike (58 osoba) što predstavlja 93% od ukupnog broja zahtjeva za azil.

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 319 žena (41%) i 465 muškaraca (59%). Najzastupljenija dobna grupa je od 0 do 17 godina (320 osoba ili 40,80%), zatim dobna grupa od 18 do 35 godina (303 osobe ili 38,75%), dobna grupa od 36 do 59 godina (159 osoba ili 20,20%), te na kraju dobna skupina preko 60 godina (2 osobe ili 0,25%).

7. Izdate radne dozvole strancima

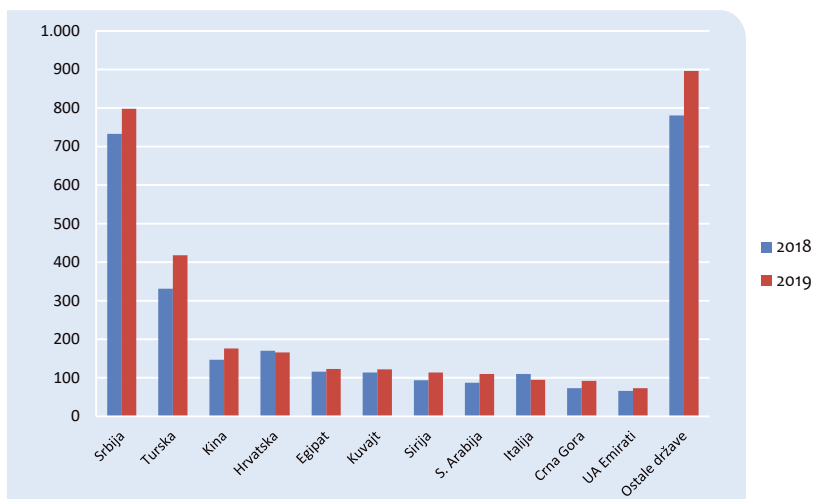
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2018. godini 2.822, a u 2019. godini 3.183 radne dozvole, što predstavlja povećanje od 12,79%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tabela 29. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2018. i 2019. godinu

R.br.	Državljanstvo	2018	2019	%
1.	Srbija	733	798	8,87%
2.	Turska	331	418	26,28%
3.	Kina	147	176	19,73%
4.	Hrvatska	170	166	-2,35%
5.	Egipat	116	123	6,03%
6.	Kuvajt	114	122	7,02%
7.	Sirija	94	114	21,28%
8.	S. Arabija	87	110	26,44%
9.	Italija	110	95	-13,64%
10.	Crna Gora	73	92	26,03%
11.	UA Emirati	66	73	10,61%
12.	Ostale države	781	896	14,72%
Ukupno		2.822	3.183	12,79%

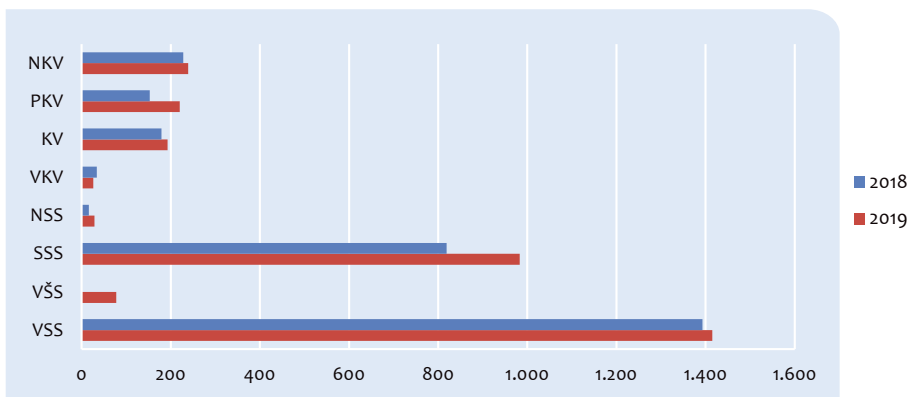
Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Srbije (25,07%), a nakon njih slijede državljani Turske (13,13%), Kine (5,53%) i Hrvatske (5,21%). U 2019. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend rasta izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2018. godinu, izuzev državljana Italije i Hrvatske.

Izdate radne dozvole po državljanstvima

Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2019. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (44%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (31%), te nekvalifikovani i polukvalifikovani radnici (14%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.

Struktura radnih dozvola prema kvalifikacijama

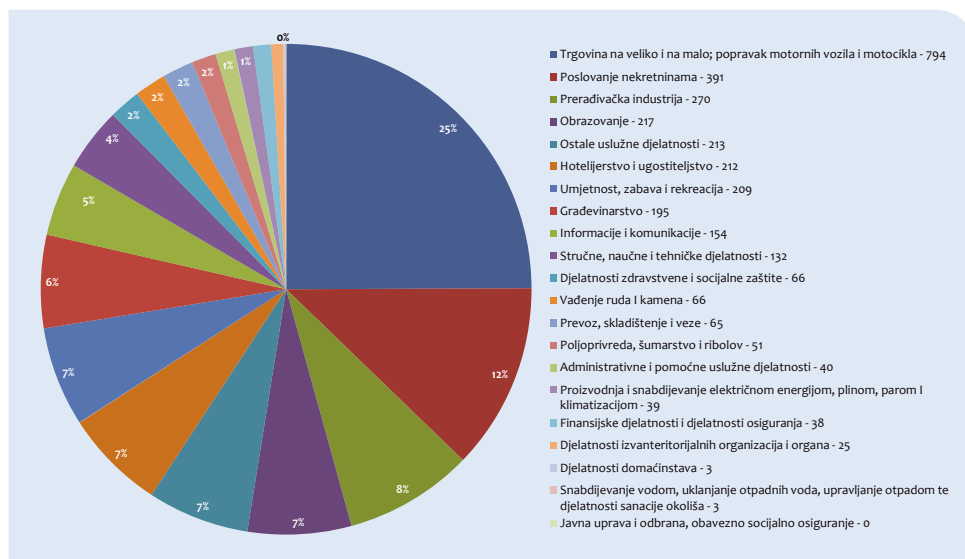

Najveći broj radnih dozvola u 2019. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 794 (25%), poslovanje nekretninama 391 (12%), prerađivačkoj industriji 270 (8%), obrazovanju 217 (7%), ostalim uslužnim djelatnostima 213 (7%) i hotelijerstvu i ugostiteljstvu 212 (7%), što predstavlja 66% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Tabela 30. Struktura radnih dozvola u 2019. godini prema djelatnostima

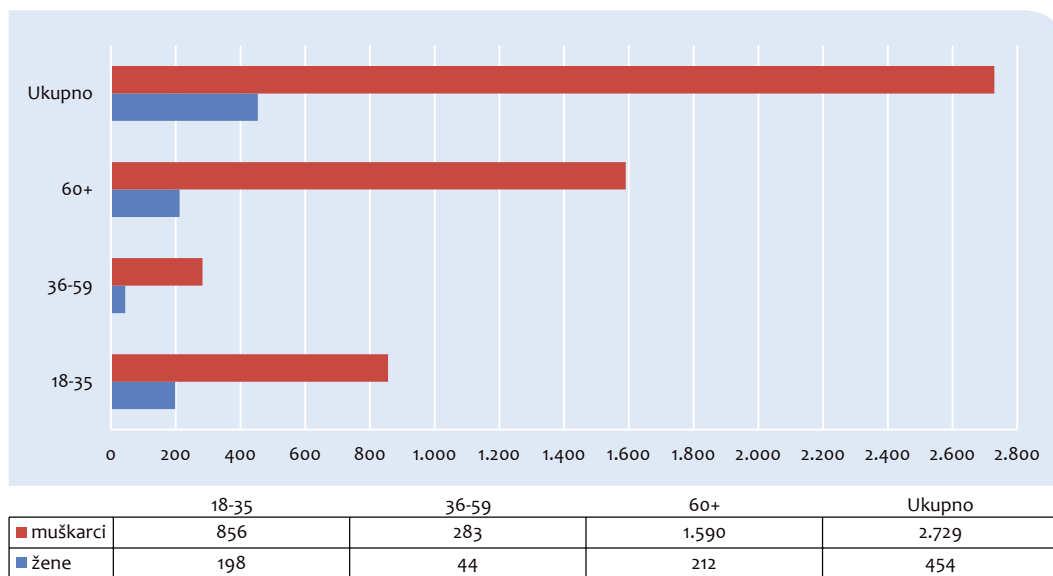
DJELATNOSTI	2019
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	794
Poslovanje nekretninama	391
Prerađivačka industrija	270
Obrazovanje	217
Ostale uslužne djelatnosti	213
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	212
Umjetnost, zabava i rekreacija	209
Građevinarstvo	195
Informacije i komunikacije	154
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	132
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	66
Vađenje ruda i kamena	66
Prevoz, skladištenje i veze	65
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	51
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	40
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	39
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	38
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i organa	25
Djelatnosti domaćinstava	3
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	3
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0
UKUPNO:	3.183

Radne dozvole po djelatnostima 2019. godina

Od ukupnog broja u 2019. godini žene su dobile 454 (14%), a muškarci 2.729 (86%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodne četiri godine. Najveći broj radnih dozvola u 2019. godini, ukupno 1.590 (50%) izdato je muškarcima preko 60 godina starosti. Ovaj procenat je bio približno isti i u 2018. godini.

Radne dozvole prema polnoj i starosnoj strukturi - 2019. god.

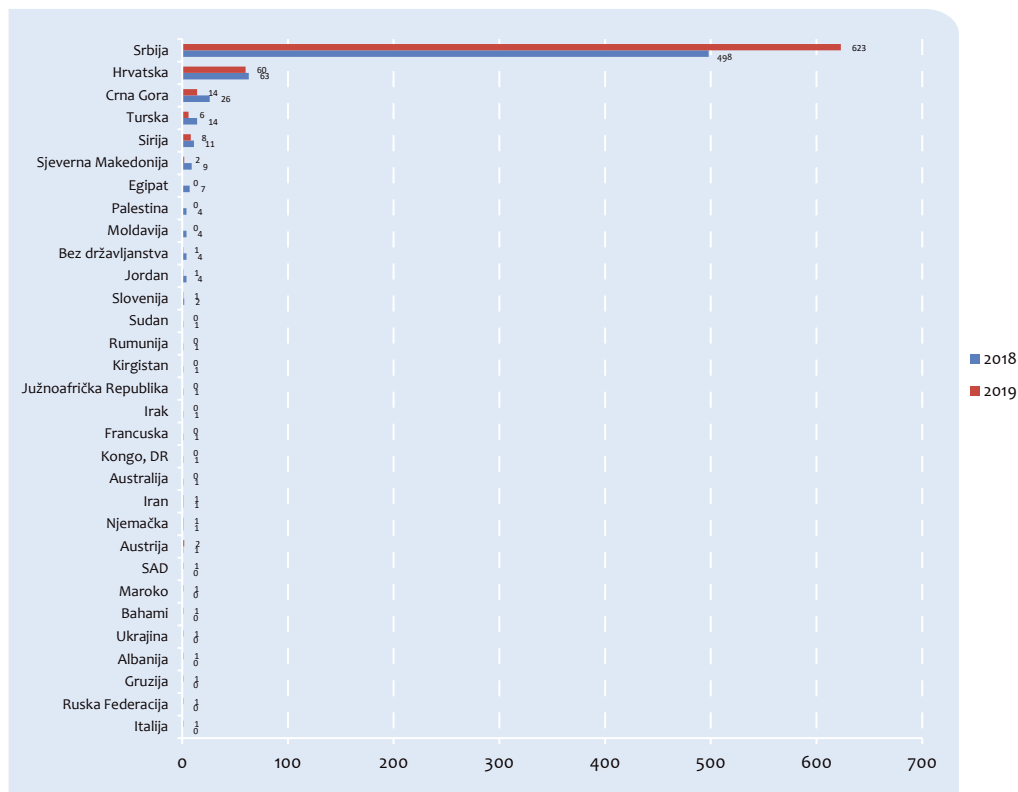
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2018. i 2019. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također Vijeće ministara BiH donosi Odluke o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za BiH u skladu sa članom 13. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine. Za navedena lica činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuje se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tabela 31. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2018. i 2019.g

R.br.	Prethodno državljanstvo	2018	2019
1.	Srbija	623	498
2.	Hrvatska	60	63
3.	Crna Gora	14	26
4.	Turska	6	14
5.	Sirija	8	11
6.	Sjeverna Makedonija	2	9
7.	Egipat	-	7
8.	Jordan	1	4
9.	Bez državljanstva	1	4
10.	Moldavija	-	4
11.	Palestina	-	4
12.	Slovenija	1	2
13.	Austrija	2	1
14.	Njemačka	1	1
15.	Iran	1	1
16.	Australija	-	1
17.	Kongo, DR	-	1
18.	Francuska	-	1
19.	Irak	-	1
20.	Južnoafrička Republika	-	1
21.	Kirgistan	-	1
22.	Rumunija	-	1
23.	Sudan	-	1
24.	Italija	1	-
25.	Ruska Federacija	1	-
26.	Gruzija	1	-
27.	Albanija	1	-
28.	Ukrajina	1	-
29.	Bahami	1	-
30.	Maroko	1	-
31.	SAD	1	-
	Ukupno	728	657

Državljanstva prema zemlji porijekla

Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije (81%).

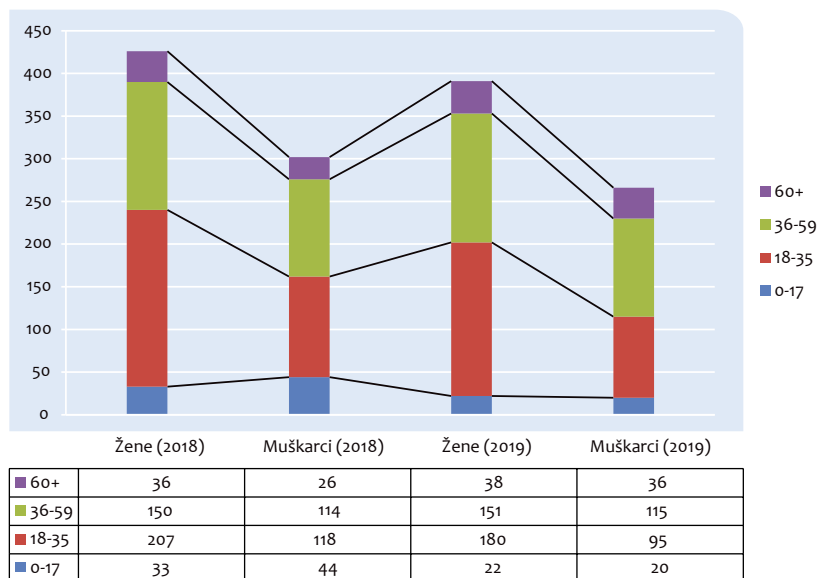
Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2018. godini iznosio je 728 i veći je za 9,15% u odnosu na 2017. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu otpada 613 osoba. U 2018. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH stekle su 440 osobe, od čega 17 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu naturalizacije 45 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 334 osobe, po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 23 osobe, te po osnovu člana 11. (a) i člana 38. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine 21 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2018. godini steklo 288 osoba, od čega 5 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 251 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 5 osoba, te po osnovu naturalizacije 27 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2019. godini iznosio je 657 i manji je za 9,75% u odnosu na 2018. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu otpada 521 osoba.

U 2019. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH stekle su 402 osobe, od čega 15 osoba po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu naturalizacije 84 osobe, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 265 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 19 osobe, te po osnovu člana 11. (a) i člana 38. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine 19 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2019. godini steklo 255 osoba, od čega 3 osobe po osnovu Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za lica od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 209 osoba, po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 28 osoba, te po osnovu naturalizacije 15 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2019. godini prema dobi i polu ukazuje da je 42% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i 40% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 36 do 59 godina starosti, te da je državljanstvo BiH steklo više žena (60%) nego muškaraca (40%) što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine nije nadležno za emigracionu politiku iz Bosne i Hercegovine, odnosno za odlaske stanovništva iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou. U okviru svoje nadležnosti za iseljništvo, Ministarstvo u svrhu pripreme stanja emigracije iz Bosne i Hercegovine za Migracijski profil BiH koristi statističke podatke agencija za statistiku zemalja prijema o ukupnom broju bh. iseljenika koji u zemljama prijema borave duže od 12 mjeseci.

9.1. Migracioni tokovi

Prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine procjena ukupnog broja osoba koje žive u iseljništvu, a koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine iznosi između 2 i 2,2 miliona.

Podaci Svjetske banke su nešto manji jer se odnose samo na prvu generaciju bh. emigranata i pozicioniraju Bosnu i Hercegovinu na 16. mjesto u svijetu po stopi emigracije u odnosu na broj stanovnika u zemlji (od ukupno 214 zemalja i teritorija obuhvaćenih u *Migration and Remittances Factbook 2016*).

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjem nivou, jedini podaci u Bosni i Hercegovini koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci koje vodi Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljjenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2019. godini, **4.044 osobe** je odjavilo boravak u Bosni i Hercegovini.¹⁷

Tabela 32. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2019. godini za osam država odredišta

DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2019. GODINI
Njemačka	1.181
Austrija	919
Hrvatska	805
Slovenija	632
Srbija	389
Crna Gora	38
Holandija	26
Lihtenštajn	11
Ostale zemlje	43
UKUPNO:	4.044

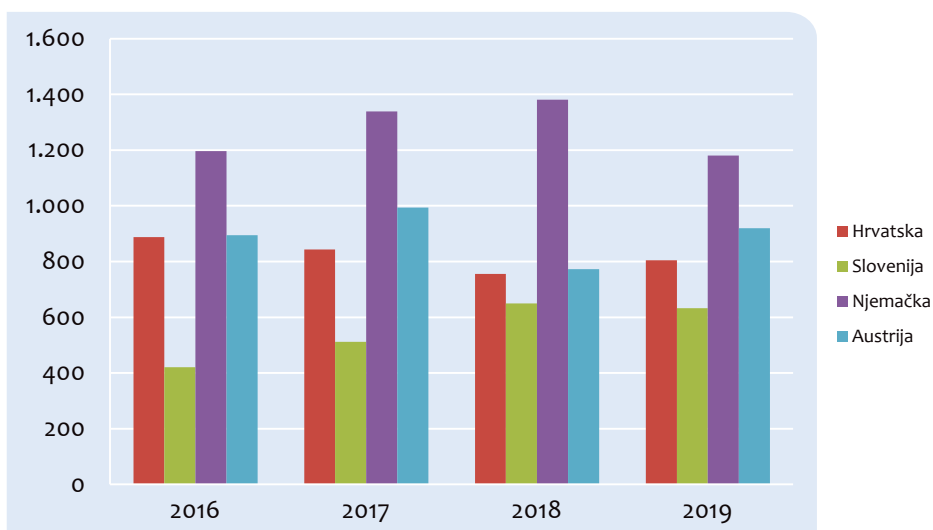
¹⁷ Izvor: Dopis Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj:15-03-07-10-17924-2/19 od 07.01.2020. god.

Ovi podaci ne mogu biti pokazatelji trenda emigracije iz Bosne i Hercegovine, jer ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz BiH, ali ukazuju na to da su najčešće zemlje destinacije za emigranate iz Bosne i Hercegovine zemlje Europske unije, prvenstveno Njemačka i Austrija, a zatim Hrvatska i Slovenija.

Tabela 33. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjem nivou za četiri najčešće zemlje odredišta

DRŽAVA PRIJEMA	2016	2017	2018	2019
Hrvatska	888	843	755	805
Slovenija	421	512	650	632
Njemačka	1.196	1.339	1.381	1.181
Austrija	895	994	773	919
UKUPNO:	4.288	3.688	3.559	3.537

Pregled broja odjavljenih osoba u zadnje četiri godine za četiri najčešće zemlje odredišta

Na osnovu bilateralnih sporazuma o zapošljavanju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa Slovenijom i Njemačkom, veliki broj radnika se zapošljava u ovim zemljama posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH, međutim dosta njih odlazi i u vlastitom aranžmanu. Tako, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje BiH¹⁸ o zaposlenim državljanima BiH u zemljama s kojima BiH ima potpisan sporazum o zapošljavanju, u 2019. godini u Republici Sloveniji se zaposlilo 14.581 državljanina BiH, a u Saveznoj Republici Njemačkoj 683 državljanina BiH (odnosi se samo na medicinske radnike u SR Njemačkoj), što je ukupno 15.264 osoba. Primjetan je porast broja državljanina BiH u zadnje tri godine koji se zapošljava posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH – u 2016. godine na ovaj način se zaposlilo 5.857 državljanina BiH, u 2017. godini ukupno 9.930 osoba, a u 2018. godini 14.198.

18 Akt Agencije za rad i zapošljavanje BiH broj: 03-43-498-2/19 od 31.01.2020. godine

9.2. Broj emigranata

Sektor za iseljeništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koristi statističke podatke o iseljeništvu Bosne i Hercegovine koje je integrisano u zemljama prijema koje prikupljaju statistički uredi zemalja prijema o imigrantima i njihovim potomcima.

Podaci o iseljeništvu Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne skupine: državljani BiH, osobe rođene u BiH i osobe bh. porijekla, što uključuje i njihove potomke.

Tačni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 52 zemlje svijeta iznosi 1.807.602, od čega u 30 zemalja Evrope (Švajcarska, Norveška i EU-28) živi oko 60% bh. emigranata.

Tabela 34. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 52 zemlje prijema

R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina	R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	373.838	UN ¹⁹ , 2019	27.	Novi Zeland	626	UN, 2015
2.	Srbija	341.347	UN, 2019	28.	Belgija	615	UN, 2019
3.	Njemačka	289.000	Federalni stat.ured Njemačke ²⁰ , 2019	29.	Ruska Federacija	514	UN, 2019
4.	Austrija	183.169	UN, 2019	30.	Slovačka	438	UN, 2019
5.	SAD	137.688	UN, 2019	31.	Grčka	428	UN, 2019
6.	Slovenija	107.677	Statistički ured Slovenije ²¹ , 2018	32.	Malta	366	UN, 2019
7.	Švedska	59.939	UN, 2019	33.	Južna Afrika	351	UN, 2019
8.	Švajcarska	57.373	UN, 2019	34.	Libija	349	UN, 2019
9.	Kanada	38.479	UN, 2019	35.	Lihtenštajn	307	UN, 2019
10.	Australija	37.802	UN, 2019	36.	Mađarska	293	UN, 2019
11.	Crna Gora	32.080	UN, 2019	37.	Island	200	UN, 2019
12.	Italija	29.624	OECD ²² , 2018	38.	Bugarska	140	UN, 2019
13.	Albanija	29.077	UN, 2013	39.	Rumunija	110	UN, 2019
14.	Danska	18.196	UN, 2019	40.	Brazil	92	UN, 2019
15.	Norveška	14.762	UN, 2019	41.	Kipar	69	UN, 2019
16.	Francuska	15.347	UN, 2019	42.	Jordan	62	UN, 2019
17.	Ujedinjeno Kraljevstvo	10.296	UN, 2019	43.	Egipat	61	UN, 2019
18.	Sjeverna Makedonija	8.742	UN, 2019	44.	Izrael	53	UN, 2015
19.	Poljska	3.681	UN, 2019	45.	Čile	44	UN, 2019
20.	Turska	3.212	UN, 2019	46.	Portugal	42	UN, 2019
21.	Republika Češka	2.772	UN, 2019	47.	Venecuela	23	UN, 2019
22.	Luksemburg	2.732	UN, 2019	48.	Bolivija	10	UN, 2019
23.	Španija	2.195	UN, 2019	49.	Dominikanska Republika	5	UN, 2019
24.	Irska	1.407	Centralni stat. ured R. Irske ²³ , 2016	50.	Latvija	5	UN, 2019
25.	Finska	995	UN, 2019	51.	Estonija	2	UN, 2019
26.	Holandija	966	UN, 2019	52.	Gvineja	1	UN, 2019
UKUPNO						1.807.602	

19 United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Population Division (2019). International Migrant Stock 2019 (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2019), pristupljeno 17.1.2020. godine

20 Statistisches Bundesamt (Destatis), 2019, www.destatis.de

21 <https://www.stat.si/StaWeb>

22 <https://stats.oecd.org/>

23 <https://www.cso.ie/>

Međutim, procjena ukupnog broja osoba bh. porijekla u svijetu je između 2 i 2,2 miliona. Ovaj broj uključuje osobe rođene u BiH koje su napustile svoju zemlju i procijenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. staru emigraciju. Ministarstvo raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba bh. porijekla u svijetu su sačinjene na osnovu tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

9.3. Status emigranata

Status bh. iseljenika riješen je velikim dijelom kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka.

U većini država već duži niz godina nema registriranih osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. Većina njih se integrirala u zemljama prijema. Prema posljednjim podacima UNHCR-a²⁴ u svijetu je na kraju 2019. godine registrirano ukupno 16.845 osoba iz Bosne i Hercegovine sa izbjegličkim statusom. Najveći broj registriranih izbjeglica iz Bosne i Hercegovine nalazi se u Srbiji (49%), zatim Francuskoj, Švajcarskoj i Njemačkoj.

Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravištem, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 470.945, a kako je to predstavljeno u tabeli 35. Ovaj broj predstavlja bh. državljane koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

Tabela 35. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

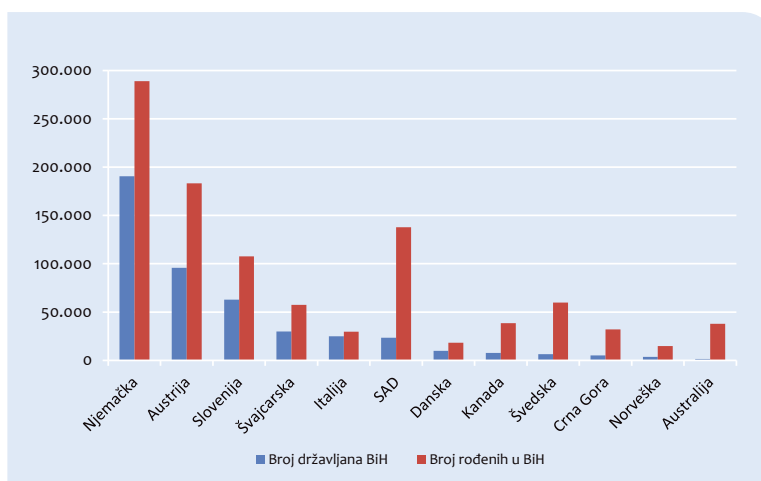
ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	190.495	2019
Austrija	95.839	2018
Slovenija	62.946	2019
Švajcarska	29.975	2018
Italija	25.034	2018
SAD	23.383	2017
Danska	9.923	2019
Kanada	7.760	2016
Hrvatska	6.733	2011
Švedska	6.473	2018
Crna Gora	5.209	2011
Norveška	3.661	2018
Holandija	2.114	2018
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	470.945	

24 Izvor: UNHCR Statistics, 2019 <http://popstats.unhcr.org/en/overview>

Napominjemo da podaci o broju državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni, jer niti jedna zemlja prijema ne vodi podatke o dvojnim državljanima, što znači kada državljanji BiH dobiju državljanstvo zemlje prijema oni se u statistikama zemalja prijema više ne vode kao državljanji BiH.

Podaci o državljanima BiH u Hrvatskoj i Švedskoj, navedeni u tabeli 35, se odnose samo na one državljanje BiH koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka.

Usporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema

Stopa naturalizacije iseljenika iz BiH u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu iztopa naturalizacije iseljenika iz BiH u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo BiH i broja osoba koje su rođene u BiH. U većini zemalja broj državljana BiH je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u BiH. Najveća razlika u odnosu ova dva broja je u Australiji, Kanadi i Švedskoj. U sve tri ove zemlje, preko 90% iseljenika iz BiH je naturalizovano, odnosno riješili su svoj status kroz sticanje državljanstva zemlje prijema.

Najvei broj iseljenika iz BiH koji su stekli državljanstvo zemlje prijema i dalje posjeduju državljanstvo BiH kao dvojno državljanstvo, jer država prijema svojim zakonodavstvom daje takvu mogućnost ili je to uređeno sporazumom o dvojnog državljanstvu zaključenim sa Bosnom i Hercegovinom.

Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH, u 2019. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 4.117 osoba. Prema istim podacima, najveći broj državljana BiH²⁵ se u 2019. godini odreklo državljanstva zbog sticanja državljanstva u Njemačke (1.917), Austriji (1.232), Sloveniji (644) i Hrvatskoj (220). Ovdje je neophodno istaći pojavu odricanja državljanstva BiH radi sticanja državljanstva Hrvatske (ukupno 220 osoba u 2019.g) iako Bosna i Hercegovina ima sa Hrvatskom potpisan Sporazum o dvojnog državljanstvu.

25 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-1884/19 od 27.01.2020. godine

Naglašavamo da se u slučajevima Njemačke i Austrije, koje prilikom naturalizacije, odnosno sticanja njihovog državljanstva zahtjevaju odricanje od prethodnog državljanstva, bh. državljanji u rijetkim slučajevima odriču svog državljanstva i zbog toga u ove dvije zemlje imamo tako veliki broj naših državljana, iako su većina njih već odavno ispunili uslove za sticanje državljanstva zemlje prijema.

Podaci o broju naturaliziranih bh. iseljenika su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti bh. iseljenika u državama prijema, a u isto vrijeme ukazuju i na karakter migracija, odnosno na činjenicu da se radi o dugoročnim migrantima.

9.4. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama iz inostranstva vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine. Procjene novčanih doznaka iz inostranstva za sva četiri kvartala 2018. godine iznosi 2.671 milion KM. Međutim, procjena ukupnih transfera iz inostranstva, koji uključuju i inostrane penzije, za 2018. godinu iznosi 3.911 miliona KM

Tabela 36. CBBiH-Izvjestaj o Platnoj bilansi BiH Q3 2019, te procjena za Q4²⁶ 2019.

Izraženo u milionima KM	2019 1. kvartal	2019 2. kvartal	2019 3. kvartal	2019 4. kvartal(p)	2019 ukupno(p)
Personalni transferi (Novčane doznake iz inostranstva)	618,8	698,0	760,2	669,5	2.746,5
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	281,9	335,6	338,6	321,5	1.277,6
<i>Od čega: Socijalna davanja (po staroj metodologiji mirovine/penzije iz inostranstva)</i>	269,6	320,0	325,1	304,9	1.219,6
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	900,7	1.033,6	1.098,8	991,0	4.024,1

Procjene Svjetske banke²⁷ o novčanim doznakama iz inostranstva za Bosnu i Hercegovinu u 2019. godini iznose 3 milijarde i 703 miliona KM.²⁸

Prema podacima Svjetske banke za 2019. godinu, učešće novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 10,5%, što Bosnu i Hercegovinu stavlja na 5. mjesto u Evropi po visini učešća novčanih doznaka u BDP-u.

²⁶ Izvor: Dopis CBBiH od 30.12.2020.god – Transferi_Q1 2007-Q3_2019 i procjena za Q4 2019 god. sačinjena na osnovu priliva novčanih doznaka za prethodne tri godine.

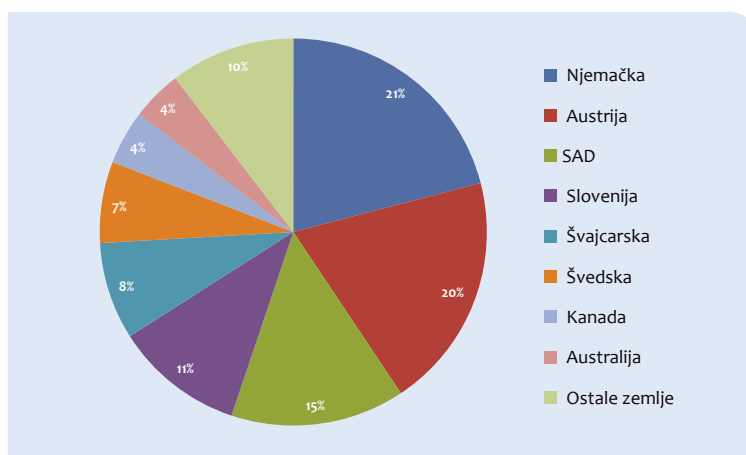
²⁷ Migration and Remittances Data, decembar 2018, Svjetska banka

²⁸ 2.110 mil US dolara – pretvoreno u KM prema važećem kursu Centralne banke na dan 16.01.2020

Tabela 37. Procjena priliva novčanih doznaka prema zemljama prijema bh. emigranata za 2018. godinu²⁹

ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milionima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Njemačka	781	20,9%
Austrija	736	19,7%
SAD	539	14,5%
Slovenija	403	10,8%
Švajcarska	300	8,1%
Švedska	255	6,8%
Kanada	167	4,5%
Australija	158	4,2%
Ostale zemlje	389	10,4%
UKUPNO:	3.728	100,00%

Procentualna zastupljenost priliva novčanih doznaka prema zemlji prijema iseljenika

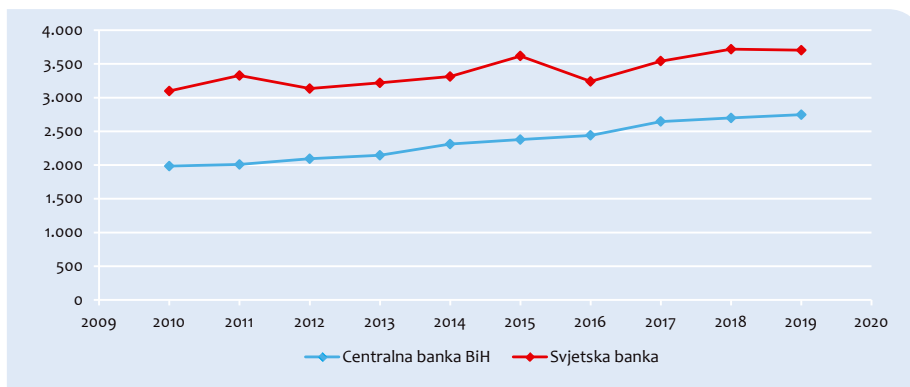

29 Procjene priliva novčanih doznaka po državama za 2018. godinu, Svjetska banka

Tabela 38. Novčane doznake iseljeništva od 2010. do 2019. godine³⁰

Novčane doznake iseljeništva		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ³¹ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.645	2.699	2.746
	EUR u mil.	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.352	1.380	1.404
Svjetska banka	KM u mil.	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338	2.997	3.717	3.703
	EUR u mil.	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706	1.517	1.900	1.893

Novčane doznake iseljeništva u milionima KM

Naglašavamo da je kontinuiran trend porasta doznaka od 2010. godine nastavljen i ove godine što je vidljivo u tabeli 39.

Prezentirani podaci za period 2014-2019. godine pokazuju da novčane doznake predstavljaju stabilan izvor prihoda za Bosnu i Hercegovinu. Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke je zbog toga što podaci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo “personalne transfere”, dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbir “personalnih transfera” i “kompenzacije uposlenih”.

³⁰ Novčane doznake za 2018. godinu su ažurirane u odnosu na procjenu u Migracionom profilu za 2018. godinu u skladu sa trenutnim podacima Centralne banke BiH o novčanim doznakama za taj period

³¹ Vrijednost novčanih doznaka za 2019. godinu predstavlja procjene.

10. Migraciono-izbjeglička kriza u BiH tokom 2018. i 2019. godine

Migraciono-izbjeglička kriza odnosno masovni mješoviti migracioni tokovi preko Zapadnobalkanske rute su počeli od druge polovine 2015. godine i trajali su do 08.03.2016. godine kada je navedena ruta zatvorena. Zapadnobalkanska ruta za organizovan i kontrolisan prolazak migranata se zatvara, ali je otvoren prostor za nezakonite migracije, kao i za djelovanje kriminalnih mreža sa posebnim akcentom na krijumčarenje, pa i trgovanje ljudima.

10.1. Migracioni tokovi i postavljeni prioriteti u oblasti migracija i azila

Kao rezultat navedenih migracionih kretanja, Bosna i Hercegovina se u IV kvartalu 2017. godine susrela sa masovnim nezakonitim ulaskom migranata na svoju teritoriju, a trend nezakonitog ulaska je pojačan u 2018. i 2019. godini. U navedenom periodu, nadležna tijela za oblast migracija u BiH su identifikovali sljedeće rute koje nezakoniti migranti koriste najčešće za prolazak kroz BiH:

- Grčka - Albanija - Crna Gora - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;
- Grčka - Makedonija - Srbija - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;
- Grčka - Bugarska - Srbija - BiH - Hrvatska i dalje prema drugim zemljama EU;

Kako bi se Bosna i Hercegovina što uspješnije borila protiv nezakonitih migracija i kako ne bi postala svojevrstan „hot spot“ za nezakonite migrante, što bi moglo dovesti do velikih humanitarnih i sigurnosnih problema Ministarstvo sigurnosti je pripremiilo, a Vijeće ministara BiH 15.05.2018. godine usvojilo Informaciju s Akcionim planom hitnih mjera koje se trebaju hitno preduzeti s fokusom na nezakonite migrante i propusnost granice prije svega sa istočnim susjedima Bosne i Hercegovine. Akcioni plan hitnih mjera iz navedene Informacije sadrži pet prioriteta, 17 mjera i 73 aktivnosti. Prioriteti Bosne i Hercegovine u oblasti migracija i azila odnosili su se na sljedeće:

- 1) Jačanje Granične policije Bosne i Hercegovine u svrhu bolje kontrole granice, a u cilju sprječavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju Bosne i Hercegovine;
- 2) Jačanje kapaciteta Službe za poslove sa strancima i Sektora za imigraciju Ministarstva sigurnosti u cilju veće efikasnosti u borbi protiv nezakonitih migracija na teritoriji BiH;
- 3) Realizacija sporazuma o readmisiji i jačanje readmisijskih kapaciteta;
- 4) Jačanje kapaciteta u području azila;
- 5) Intenziviranje borbe protiv krijumčarenja migrantima.

Koordinaciju aktivnosti između institucija vrši Koordinaciono tijelo za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini - Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini. U sastav Koordinacionog tijela za pitanja migracija u BiH su imenovani predstavnici Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Službe za poslove sa strancima, Granične policije Bosne i Hercegovine, Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i Državne agencije za istrage i zaštitu. U slučaju nastanka ili očekivanja vanrednih kriznih situacija u oblasti migracija Koordinaciono tijelo djeluje i kao Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini. Kada Koordinaciono tijelo djeluje i kao Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini u njegov sastav ulaze i predstavnici štabova sa nivoa entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.³²

Iako nadležne institucije i agencije kontinuirano, u skladu sa nadležnostima i mogućnostima, provode definisane aktivnosti, a Operativni štab za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini prati i koordinira provođenje tih aktivnosti, situacija na terenu se konstantno usložnjava i u humanitarnim i sigurnosnim izazovima.

U proteklom periodu uočeno je da, i pored funkcionisanja Operativnog štaba za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini u čiji sastav ulaze i predstavnici štaba sa nivoa entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, postoji nedostatak efikasne koordinacije i saradnje između relevantnih institucija na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i između institucija BiH i donatora te međunarodnih organizacija koje realiziraju projekte vezane za migracionu krizu, što ugrožava adekvatan odgovor Bosne i Hercegovine na nastale izazove vezane za nezakonite migracije, tako da značajan dio tereta pada na lokalne zajednice prvenstveno u Unsko-sanskom kantonu i Kantonu Sarajevo, odnosno lokalne zajednice u kojima su uspostavljeni privremeni prihvatni centri.

Kako, u skladu sa navedenim, upravljanje masovnim nezakonitim migracijama zahtjeva efikasnu saradnju i koordinaciju svih mjerodavnih državnih tijela vlasti u BiH, novi prijedlog plana sadrži i dva dodatna prioriteta koji se odnose na:

- Podršku lokalnim zajednicama u kojim su uspostavljeni privremeni prihvatni centri, i
- Jačanje kapaciteta Koordinacionog tijela za pitanja migracija u BiH - Operativnog štaba za pitanja migracija u BiH.

U okviru tehničke pomoći IPA i u cilju poboljšanja koordinacije i saradnje po pitanjima migracija, angažovan je tehnički ekspert koji će biti podrška radu Koordinacijskog tijela – Operativnog štaba za pitanja migracija u BiH.

³² Odluka o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, br. 10/23, 64/13, 1/14, 20/16 i 83/17).

10.2. Pregled statističkih podataka u području migracija i azila u BiH

Statistički podaci iz područja migracija i azila ukazuju na rast ključnih indikatora za praćenje tokova nezakonitih migracija, kao i uzajamni odnos sistema imigracija i sistema azila. U cilju definisanja jasne situacije u oblasti nezakonitih imigracija prezentujemo statističke podatke za 2018. i 2019. godinu sljedećih indikatora:

- otkriveni nezakoniti migranti na teritoriji Bosne i Hercegovine, koji su registrovani od strane Službe za poslove sa strancima,
- broj osoba koje su u Službi za poslove sa strancima iskazale namjeru za azil u Bosni i Hercegovini, i
- broj osoba koje su podnijele zahtjev za azil u Ministarstvu sigurnosti - Sektoru za azil.

Podaci koji slijede su jasan pokazatelj obima nezakonitih migracionih tokova u Bosni i Hercegovini u navedenim periodima, kao i pokazatelj zloupotrebe sistema azila, ali i pokazatelj potrebe za preduzimanjem svih mogućih mjera za suzbijanje i sprječavanje nezakonitih migracija u BiH.

Tabela 39. Nezakoniti migranti prihvaćeni od Granične policije BiH i otkriveni od Službe za poslove sa strancima u 2018. i 2019. godini

MJESEC	2018	2019	%
Januar	268	821	206,34%
Februar	411	1.054	156,45%
Mart	629	1.822	189,67%
April	1.454	2.337	60,73%
Maj	2.368	2.884	21,79%
Juni	2.481	2.109	-14,99%
Juli	2.183	4.166	90,84%
Avgust	2.505	3.206	27,98%
Septembar	3.807	3.812	0,13%
Oktobar	4.740	3.958	-16,50%
Novembar	2.212	2.044	-7,59%
Decembar	844	1.089	29,03%
UKUPNO:	23.902	29.302	22,59%

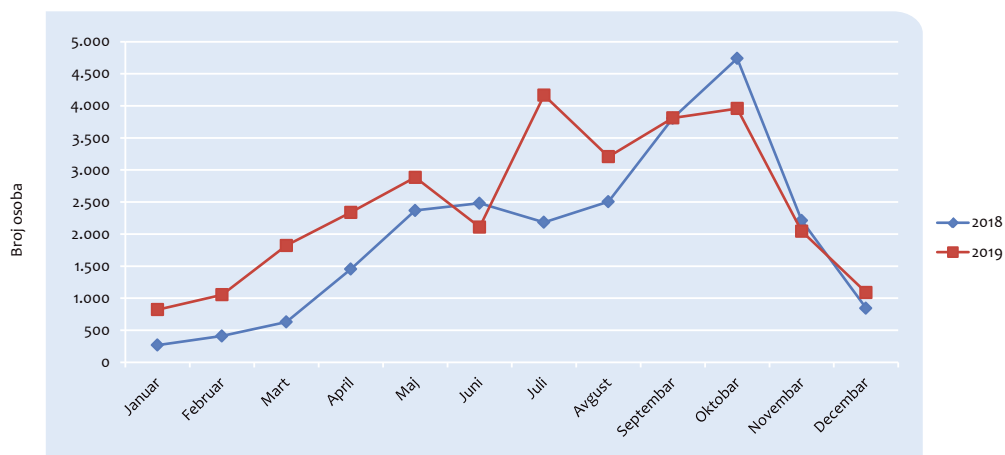
U 2018. godini, Službi za poslove sa strancima prijavljena su ukupno 23.902 nezakonita migranta.

Od ukupno 23.902 prijavljena nezakonita migranta, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2018. godini iskazalo je 22.499 osoba. Zahtjev za azil je podnijelo 1.567 osoba ili 7% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2018. godini.

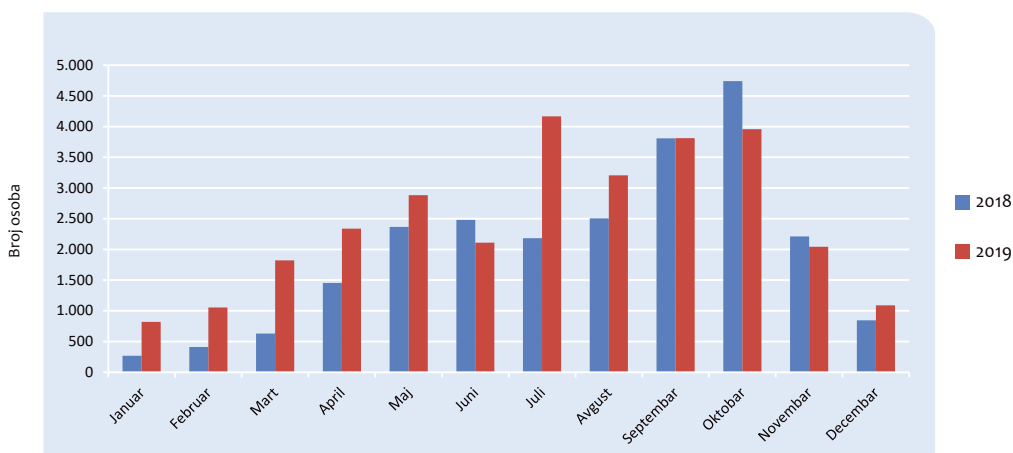
U 2019. godini, Službi za poslove sa strancima prijavljena su ukupno 29.302 nezakonita migranta što predstavlja povećanje u odnosu na 2018. godinu za 22,59%. Također je vidljivo da najveći broj nezakonitih migranata zabilježen u periodu april – oktobar jer su u tom periodu najpovoljniji vremenski uslovi za kretanje.

Od ukupno 29.302 prijavljena nezakonita migranta, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2019. godini iskazalo je 27.769 osoba. Zahtjev za azil podnijele su 784 osobe ili 3% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2019. godini.

Trend kretanja broja nezakonitih migranata prihvaćenih od Granične policije BiH i otkrivenih od Službe za poslove sa strancima u 2018. i 2019. godini

Trend kretanja broja nezakonitih migranata prihvaćenih od Granične policije BiH i otkrivenih od Službe za poslove sa strancima u 2018. i 2019. godini

Pri definisanju mjera i aktivnosti za efikasno upravljanje migrantskom krizom neophodno je imati i podatke o pretpostavljenim državljanstvima migranata koji nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine. Podaci o državljanstvu se uzimaju na osnovu izjave migranata koji su nezakonito ušli na teritoriju Bosne i Hercegovine, jer isti u većini slučajeva nemaju putne ili bilo kakve druge identifikacione dokumente.

Tabela 40. Pregled podataka o otkrivenim nezakonitim migrantima na teritoriji BiH, osobama koje su iskazale namjeru za azil u BiH i osobama koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2018. i 2019. godini, razvrstan prema iskazanim državljanstvima

DRŽAVLJANSTVO	NEZAKONITI MIGRANTI NA TERITORIJI BiH PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA		NAJMERE ZA AZIL (Broj osoba)		ZAHTEJEV ZA AZIL (Broj osoba)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Pakistan	7.770	9.806	7.630	9.699	350	68
Afganistan	2.780	4.111	2.685	3.987	334	79
Irak	2.184	2.470	2.122	2.322	116	327
Maroko	271	2.221	253	2.165	22	5
Sirija	3.017	2.134	2.931	2.075	189	58
Bangladeš	452	2.125	429	2.115	2	
Alžir	477	1.601	434	1.490	18	5
Iran	3.663	1.176	3.415	1.105	363	121
Egipat	36	817	29	801	4	2
Indija	416	461	392	439	16	9
Turska	189	406	57	132	22	74
Palestina	752	361	704	331	38	9
Libija	879	354	808	300	35	3
Eritreja	112	246	112	246		1
Tunis	104	224	68	142	2	3
Nepal	59	122	59	119	13	-
Somalija	82	108	78	106	6	7
Srbija	94	89	1	-	1	-
Jemen	106	76	105	66	18	2
Albanija	22	36	-	2	-	-
Ostali	437	358	187	127	18	11
UKUPNO	23.902	29.302	22.499	27.769	1.567	784

Analizom podataka za zadnje dvije godine uočava se da je najveći broj nezakonitih migranata iz Pakistana, Afganistana, Iraka, Maroka, Sirije, Bangladeša, Alžira i Irana i čine 87% od ukupnog broja nezakonitih migranata u 2018. i 2019. godini. Također uočava se u 2019. godini značajan porast broja državljana Egipta, Maroka, Bangladeša, Alžira, Eritreje, Tunisa, Turske, Nepala, Albanije, Afganistana i Pakistana, kao i pad broja državljana Irana, Libije, Palestine, Sirije i Jemena. Navedeno ukazuje da većina osoba koje nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine su uglavnom ekonomski migranti, kao i da se trend ekonomskih migracija povećava.

10.3. Smještajni kapaciteti institucija Bosne i Hercegovine

Što se tiče smještajnih kapaciteta sa kojima je Bosna i Hercegovina raspolagala na kraju 2019. godine možemo navesti slijedeće:

- Kapacitet **Imigracijskog centra** kojim upravlja Služba za poslove sa strancima je 120 mjesta. Na dan 31.12.2019. godine u centru je boravilo 65 osoba.
- **Azilantskim centrom** koji je namijenjen za smještaj oko 150 osoba upravlja Sektor za azil Ministarstva sigurnosti BiH. Na dan 31.12.2019. godine u centru je boravilo 26 osoba.
- U **kapacitetima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice** osiguran je smještaj za 200 osoba koje su iskazale namjeru za azil ili su tražitelji azila u BiH. Na dan 31.12.2019. godine u centru je boravilo 111 osoba.
- Bivša kasarna „**Ušivak**“, koja se nalazi na području općine Hadžići, je otvorena u oktobru 2018. godine. Kapacitet objekta „Ušivak“ je 726 mjesta sa odvojenim prostorom za porodice, žene i maloljetnike bez pratnje. Na dan 31.12.2019. godine u objektu je boravilo 1.316 osoba. U decembru 2019. godine većina migranata sa lokacije „Vučijak“ kod Bihaća je smještena u ovaj privremeni prihvatni centar.
- Na području Kantona Sarajevo uspostavljen je i drugi privremeni prihvatni centar za smještaj migranata u bivšoj kasarni „**Blažuj**“ koja se nalazi na području općine Ilidža. Na dan 31.12.2019. godine u objektu je boravilo 427 osoba.
- „**Sedra**“ u Cazinu je otvorena u julu 2018. godine. U objektu je dostupno 420 mjesta sa određenim prostorom za porodice i maloljetnike bez pratnje. Na dan 31.12.2019. godine u objektu je boravilo 338 osoba.
- „**Bira**“ u Bihaću je otvorena u oktobru 2018. godine. U objektu je dostupno 1.500 mjesta sa određenim prostorom za porodice i maloljetnike bez pratnje. Na dan 31.12.2019. godine u objektu su boravile 2.242 osobe.
- „**Miral**“ u Velikoj Kladuši je otvoren u novembru 2018. godine. Za smještaj migranata je dostupno 700 mjesta sa osiguranim prostorom za maloljetnike bez pratnje. Na dan 31.12.2019. u objektu je boravilo 817 osoba.

- „Borići“ u Bihaću su otvoreni u januaru 2019. godine. Za smještaj migranata je dostupno 580 mjesta. Za porodice je osiguran određen prostor. Na dan 31.12.2019. godine u objektu je boravilo 295 osoba.

10.4. Izazovi u upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini

Iako je u cilju sprječavanja nezakonitih ulazaka na teritoriju Bosne i Hercegovine do sada poduzeto niz aktivnosti, raspoloživi podaci ukazuju da migranti i dalje nezakonito ulaze na teritoriju Bosne i Hercegovine u izrazito velikom broju i da se broj nezakonitih ulazaka značajno povećava u 2019 godini. Potrebni su daljnji naponi radi rješavanja ključnih izazova i postizanja napretka u vezi s tekućim aktivnostima. Prilikom razmatranja izazova u upravljanju migracijama treba i dalje uzeti u obzir tešku ekonomsku situaciju u BiH na što je ukazano i u izvještaju Vijeća Evrope iz 2018.³³ Prezentujemo ključne izazove za upravljanje različitim aspektima migracija u BiH koji su identifikovani u 2019. godini:

- Poteškoće u realizovanju mjera i aktivnosti preduzetih u cilju angažovanja dodatnih kapaciteta drugih institucija i agencija kako bi se spriječio nezakonit ulazak migranata iz Srbije i Crne Gore na teritoriju BiH.
- Nedostatak finansijskih sredstava te ljudskih i tehničkih kapaciteta u svim institucijama i agencijama odgovornim za upravljanje migracijama i azilom predstavlja i dalje osnovni izazov u upravljanju migracijskom situacijom u BiH.
- Zloupotreba sistema azila u smislu iskazivanja namjere za azil s ciljem da se nezakonit ulazak legalizira u zakonit boravak na teritoriji BiH u razdoblju od 14 dana.
- Neraspolaganje objektima i/ili lokacijama za uspostavljanje privremenih prihvatnih centara za smještaj migranata.
- Utvrđivanje identiteta nezakonitih migranata predstavlja stalni izazov za sve aktere uključene u proces upravljanja migracijama. Najveći broj migranata ne posjeduje nikakve dokumente, te ih Služba za poslove sa strancima registruje i u većini slučajeva izdaje potvrdu o namjeri podnošenja zahtjeva za azil na osnovu izjavljenog identiteta, što otežava mogućnost povratka te utiče na sigurnosne rizike.
- Neujednačena praksa sudova i tužiteljstava u BiH u vezi procesuiranja migranata počinitelja prekršajnih i kaznenih djela iz razloga što nemaju identifikacione dokumente i nije moguće utvrditi stvarni identitet istih. Pojedini sudovi ne prihvaćaju ni identitet koji je po izjavi migranta prihvatila Služba za poslove sa strancima pri podnošenju namjere za azil.
- Dosljedna primjena Sporazuma o readmisiji između BiH i susjednih država predstavlja izazov za tijelo nadležno za povratak i prihvat migranata u skladu s navedenim sporazumima. Poseban izazov je primjena skraćenog postupka.
- Nedostatak prevodilaca za određene jezike.

33 Report Council of Europe of the fact-finding mission by Ambassador Tomaš Boček, Special Representative of the Secretary General on migration and refugees, to Bosnia and Herzegovina and to Croatia 24-27 July and 26-30 November 2018 (Information Documents SG/Inf (2019)10)

- Sigurnosni i humanitarni izazovi u lokalnim zajednicama gdje se nalazi veliki broj migranata, posebno u Unsko-sanskom kantonu, Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu.

Pored identifikovanih sigurnosnih i humanitarnih izazova, povećan priliv migranata u lokalnim zajednicama prouzrokuje i dodatne troškove rada organizacija i tijela uprave u ovim zajednicama, a prvenstveno rada ustanova u oblasti zdravstva, unutrašnjih poslova, socijalne zaštite, te komunalne privrede. Rad ustanova iz navedenih oblasti je dodatno otežan nedostatkom ljudskih kapaciteta kako bi iste mogle adekvatno odgovoriti na migracione izazove.

11. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

11.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).

- Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo narednu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13, 64/13 i 1/14).
- U 2016. godini je urađena nova Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016 – 2020. godina. Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 30. 03. 2016. godine razmotrilo i usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan 2016-2020. godina.

11.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2019. godine donešeno je pet zakona koji regulišu oblast imigracija i azila u BiH.

- Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je **Zakon o imigraciji i azilu Bosne i Hercegovine** koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem **Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu**, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH,, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi **Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu** koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu** („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).
- Također su u 2014. godini otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. **Zakon o strancima** je usvojen 10. novembra 2015. godine i stupio je na snagu 25.11.2015. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15), a **Zakon o azilu** je usvojen 9. februara 2016. godine i stupio je na snagu 27.02.2016. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16).

U skladu sa odredbama Zakonu o strancima (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/15) i Zakona o azilu (“Službeni glasnik BiH”, broj 11/16) donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 25/16),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 28/16),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 79/16),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 51/16),
- Pravilnik o registrowanju biometrijskih karakteristika stranaca („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 69/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, („Službeni glasnik BiH“ broj 64/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 92/18),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 5/19),
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (Službeni glasnik BiH broj 66/16 i 15/17),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 3/15, 47/17 i 73/17),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 19/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 16/17),

- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru “Salakovac” („Službeni glasnik BiH“ broj 29/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 42/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 43/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 52/17),
- Pravilnik o obavezama prevoznika koji dovode strance na granične prelaze Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/18).

Na snazi su i sljedeći podzakonski propisi donešeni na osnovu Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08 i 87/12):

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o izdavanju kratkoročne vize (Viza „C“) i aerodromske tranzitne vize (Viza „A“) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 69/13).

Navedeni propisi se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonu o azilu, ako isti nisu u suprotnosti sa navedenim zakonima.

11.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici devet državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvati i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bh. državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljinstvu.

A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u članjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma;

vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanima mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava. Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud BiH

Ustavni sud BiH djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom Bosne i Hercegovine, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1.** ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA
- ANEKS 2.** IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2018. I 2019. GODINI
- ANEKS 3.** IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2018. I 2019. GODINI
- ANEKS 4.** ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2018. I 2019. GODINI
- ANEKS 5.** OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2018. I 2019. GODINI
- ANEKS 6.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU
- ANEKS 7.** IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU
- ANEKS 8.** IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2019. GODINI
- ANEKS 9.** PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2010. DO 2019. GODINE
- ANEKS 10.** BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU

ANEKS 1

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI / GODINE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Broj izdatih viza u DKP-ima	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694	
Broj izdatih viza na granici	327	248	150	93	58	120	66	57	34	19	
Broj odbijenih ulazaka u BiH	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342	
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	322	324	389	228	189	179	218	766	4.489	5.859	
Ulazaka	180	203	283	164	116	133	141	607	2.892	921	
Izlazaka	142	121	106	64	73	46	77	159	1.597	4.938	
Broj privremenih boravaka	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133	
Broj stalnih boravaka	315	308	401	713	763	808	799	750	815	816	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	397	364	947	430	817	670	508	282	189	208	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem	73	104	182	123	59	52	31	38	17	34	
Broj otkaza stalnih boravaka	106	191	54	57	83	63	52	66	36	20	
Broj rješenja o protjerivanju	410	309	562	279	380	294	418	927	1.540	1.554	
Broj stranaca stavljenih pod nadzor	354	266	520	274	251	210	313	897	970	1.068	
Imigracioni centar	312	218	453	236	218	193	311	860	948	710	
"Na određeno područje ili mjesto"	42	48	67	38	33	17	2	37	22	358	
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	19	8	14	1	5	5	18	1	3	3	
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji	101	81	292	117	57	29	156	358	670	330	
Dobrovoljni povratak iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima			160	159	169	179	246	628	324	403	
Broj dobrovoljnih povrataka migranata (uz pomoć IOM-a)	341	244	88	209	104	197	148	379	628	616	
Državljana BiH	87	71	88	209	104	197	148	379	217	190	
Stranih državljana iz BiH	254	173	0	0	0	0	0	0	411	434	
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	119	88	75	75	55	42	105	311	652	783	
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	64	46	53	100	45	46	79	381	1.568	784	
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593	2.822	3.183	
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	827	718	817	649	676	641	682	667	728	657	
Broj emigranata koji vode porijeklo iz BiH što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)							2.000.000 - 2.200.000				
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016. Agencija za statistiku BiH. 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16)							3.531.159				

ANEKS 2

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2018. I 2019. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Afganistan	9	17	88,89%
2	Alžir	31	17	-45,16%
3	Angola	1	1	0,00%
4	Antigva i Barbuda	1		-100,00%
5	Armenija	55	110	100,00%
6	Bangladeš	80	79	-1,25%
7	Benin		1	-
8	Bjelorusija	16	24	50,00%
9	Bolivija	1		-100,00%
10	Botsvana	4	2	-50,00%
11	Brazil	15	14	-6,67%
12	Burundi		3	-
13	Centralnoafrička Republika	1		-100,00%
14	Čad	5	3	-40,00%
15	Čile	1		-100,00%
16	Dominikanska Republika	7	2	-71,43%
17	Džibuti	1	2	100,00%
18	Egipat	524	537	2,48%
19	Ekvador	5	3	-40,00%
20	Ekvatorijalna Gvineja	1		-100,00%
21	Eritreja	8	14	75,00%
22	Etiopija	92	136	47,83%
23	Filipini	546	764	39,93%
24	Gambija	2	5	150,00%
25	Gana	33	7	-78,79%
26	Gvineja	1	3	200,00%
27	Gvineja Bisao	1	1	0,00%
28	Haiti	3		-100,00%
29	Indija	597	947	58,63%
30	Indonezija	192	248	29,17%
31	Irak	124	375	202,42%
32	Iran	298	212	-28,86%
33	Izrael	7		-100,00%
34	Jamajka	1	2	100,00%
35	Jemen	222	321	44,59%
36	Jordan	1.181	1.083	-8,30%
37	Južna Afrika	39	51	30,77%
38	Kambodža		5	-
39	Kamerun	16	37	131,25%
40	Kapo Verde	1		-100,00%
41	Katar	5		-100,00%
42	Kazahstan	91	104	14,29%
43	Kenija	15	31	106,67%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
44	Kina	1.022	136	-86,69%
45	Kirgistan	35	33	-5,71%
46	Komori	286	172	-39,86%
47	Kongo Demokratska Republika	18	4	-77,78%
48	Kongo Republika	1		-100,00%
49	Koreja. DNR	1		-100,00%
50	Kosovo*	873	790	-9,51%
51	Kuba	10	15	50,00%
52	Kuvajt	1		-100,00%
53	Laos	3	3	0,00%
54	Libanon	4.009	2.956	-26,27%
55	Liberija		2	-
56	Libija	684	350	-48,83%
57	Madagaskar	4	4	0,00%
58	Malavi	4		-100,00%
59	Maldivi		2	-
60	Malezija	5	5	0,00%
61	Mali	5	4	-20,00%
62	Maroko	45	48	6,67%
63	Mauritanija	16	10	-37,50%
64	Mijanmar	1	5	400,00%
65	Moldavija		1	-
66	Mongolija	21	1	-95,24%
67	Mozambik	1	2	100,00%
68	Namibija	6	10	66,67%
69	Nepal	48	41	-14,58%
70	Nepoznato državljanstvo	160	226	41,25%
71	Niger		1	-
72	Nigerija	7	18	157,14%
73	Obala Slonovače	9	5	-44,44%
74	Pakistan	255	320	25,49%
75	Palestina	162	240	48,15%
76	Ruanda	3	2	-33,33%
77	Ruska Federacija	81	97	19,75%
78	Saudijska Arabija	18.333	35.905	95,85%
79	Senegal	6	9	50,00%
80	Sijera Leone	1	1	0,00%
81	Sirijska Arapska Republika	287	361	25,78%
82	Somalija	13	4	-69,23%
83	Sudan	55	75	36,36%
84	Sveta Helena	8		-100,00%
85	Šri Lanka	82	83	1,22%
86	Tadžikistan	9	22	144,44%
87	Tajland	52	135	159,62%
88	Tanzanija	10	10	0,00%
89	Togo	1	1	0,00%
90	Tunis	31	27	-12,90%
91	Turkmenistan	41	7	-82,93%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
92	Uganda	21	28	33,33%
93	Ukrajina	24	29	20,83%
94	Uzbekistan	17	21	23,53%
95	Venecuela	1		-100,00%
96	Vijetnam	166	307	84,94%
97	Zambija	2	1	-50,00%
98	Zimbabve	2	4	100,00%
UKUPNO:		31.171	47.694	53,01%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 3

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2018. I 2019. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Alžir		2	-
2	Bangladeš	2		-100,00%
3	Gana	1		-100,00%
4	Indonezija	5		-100,00%
5	Irak	3		-100,00%
6	Kamerun		1	-
7	Kongo Republika	1		-100,00%
8	Libanon	7	3	-57,14%
9	Libija	13	6	-53,85%
10	Maroko	1	1	0,00%
11	Nigerija	1		-100,00%
12	Palestina		1	-
13	Tunis		2	-
14	Uzbekistan		1	-
15	Vijetnam		2	-
UKUPNO:		34	19	-44,12%

ANEKS 4

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2018. I 2019. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Afganistan	10	3	-70,00%
2	Albanija	28	48	71,43%
3	Alžir	3	2	-33,33%
4	Armenija	3	2	-33,33%
5	Australija	1	1	0,00%
6	Austrija	37	32	-13,51%
7	Azerbejdžan	5	2	-60,00%
8	Bahami		1	-
9	Bangladeš	16	20	25,00%
10	Belgija		2	-
11	Benin		2	-
12	Bjelorusija	14	13	-7,14%
13	Bolivija	4		-100,00%
14	Bugarska	1		-100,00%
15	Crna Gora	13	20	53,85%
16	Češka Republika	2	4	100,00%
17	Danska	1	2	100,00%
18	Egipat	3	2	-33,33%
19	Ekvador	1	2	100,00%
20	Eritreja		6	-
21	Estonija		2	-
22	Filipini	7	6	-14,29%
23	Francuska	9	9	0,00%
24	Gvineja		2	-
25	Holandija	6	3	-50,00%
26	Hrvatska	97	65	-32,99%
27	Indija	39	16	-58,97%
28	Indonezija	2		-100,00%
29	Irak	3	52	1633,33%
30	Iran	34	5	-85,29%
31	Irska	1		-100,00%
32	Istočni Timor	9		-100,00%
33	Italija	14	10	-28,57%
34	Jemen		3	-

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
35	Jordan	4	7	75,00%
36	Južna Afrika		1	
37	Kamerun	1		-100,00%
38	Kanada	1		-100,00%
39	Kazahstan	6	14	133,33%
40	Kenija	1	1	0,00%
41	Kina	41	37	-9,76%
42	Kirgistan		1	-
43	Kolumbija		1	-
44	Kongo Demokratska Republika	3		-100,00%
45	Koreja, Republika	1		-100,00%
46	Kosovo*	683	618	-9,52%
47	Kuba	2	3	50,00%
48	Kuvajt	1		-100,00%
49	Libanon	1	1	0,00%
50	Libija	6	2	-66,67%
51	Litvanija		1	-
52	Mađarska	6	4	-33,33%
53	Malezija	3	2	-33,33%
54	Malta	1		-100,00%
55	Mongolija		2	-
56	Nepal		2	-
57	Nepoznato državljanstvo	3	3	0,00%
58	Njemačka	43	40	-6,98%
59	Oman		1	-
60	Pakistan	14	38	171,43%
61	Palestina	4	1	-75,00%
62	Peru		1	-
63	Poljska	8	10	25,00%
64	Portugal	1	1	0,00%
65	Rumunija	3	3	0,00%
66	Ruska Federacija	11	9	-18,18%
67	Saudijska Arabija	13	24	84,62%
68	Sirijska Arapska Republika	6	5	-16,67%
69	Sjedinjene Američke Države	1	3	200,00%
70	Sjeverna Makedonija	60	6	-90,00%
71	Slovačka	2		-100,00%
72	Slovenija	8	7	-12,50%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
73	Srbija	85	41	-51,76%
74	Sudan	1		-100,00%
75	Španija	7	9	28,57%
76	Švajcarska	5	7	40,00%
77	Švedska	2	4	100,00%
78	Tajland		11	-
79	Tanzanija	1		-100,00%
80	Tunis	21	10	-52,38%
81	Turkmenistan	1		
82	Turska	422	1.069	153,32%
83	Ujedinjeni Arapski Emirati	1		-100,00%
84	Ujedinjeno Kraljevstvo	2		-100,00%
85	Ukrajina		1	-
86	Vijetnam	4	4	0,00%
UKUPNO:		1.853	2.342	26,39%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 5

OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2018. I 2019. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Afganistan	636	936	47,17%
2	Albanija	8	10	25,00%
3	Alžir	53	160	201,89%
4	Bangladeš	72	161	123,61%
5	Bosna i Hercegovina	23	2	-91,30%
6	Centralnoafrička Republika	1		-100,00%
7	Crna Gora	6	2	-66,67%
8	Danska	1		-100,00%
9	Egipat	1	124	12300,00%
10	Eritreja		27	-
11	Etiopija		1	-
12	Gruzija		1	-
13	Holandija	1		-100,00%
14	Hrvatska	16		-100,00%
15	Indija	46	120	160,87%
16	Irak	509	1.029	102,16%
17	Iran	818	516	-36,92%
18	Istočni Timor	9		-100,00%
19	Italija	5	1	-80,00%
20	Jemen	10	40	300,00%
21	Jordan	1		-100,00%
22	Kamerun	1	3	200,00%
23	Kina	20	6	-70,00%
24	Komori	1		-100,00%
25	Kosovo*	52	13	-75,00%
26	Kuba	5		-100,00%
27	Kuvajt	2		-100,00%
28	Libanon	4	7	75,00%
29	Libija	220	86	-60,91%
30	Malezija	1		-100,00%
31	Mali		2	-

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
32	Maroko	72	174	141,67%
33	Mauritanija		1	-
34	Mijanmar	1		-100,00%
35	Moldavija		1	-
36	Nepal	2	9	350,00%
37	Nepoznato državljanstvo		137	-
38	Nigerija	2	2	0,00%
39	Njemačka	1	2	100,00%
40	Pakistan	941	1.193	26,78%
41	Palestina	128	141	10,16%
42	Panama		1	-
43	Ruska Federacija	1		-100,00%
44	Saudijska Arabija		4	-
45	Sirijska Arapska Republika	686	683	-0,44%
46	Sjedinjene Američke Države		3	-
47	Sjeverna Makedonija		3	-
48	Sjeverna Sahara	1		-100,00%
49	Slovenija		1	-
50	Somalija	5	31	520,00%
51	Srbija	10	4	-60,00%
52	Sudan		3	-
53	Šri Lanka	26	9	-65,38%
54	Tadžikistan		1	-
55	Tunis	26	61	134,62%
56	Turska	56	144	157,14%
57	Ujedinjeni Arapski Emirati	1		-100,00%
58	Vijetnam	8	4	-50,00%
UKUPNO:		4.489	5.859	30,52%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 6

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Afganistan	2	2	0,00%
2	Albanija	40	70	75,00%
3	Alžir	12	15	25,00%
4	Argentina	6	6	0,00%
5	Armenija	6	4	-33,33%
6	Australija	20	20	0,00%
7	Austrija	384	352	-8,33%
8	Azerbejdžan	3	8	166,67%
9	Bahrein	23	24	4,35%
10	Bangladeš	10	19	90,00%
11	Belgija	9	9	0,00%
12	Bjelorusija	14	13	-7,14%
13	Bolivija	2	1	-50,00%
14	Brazil	24	23	-4,17%
15	Bugarska	29	24	-17,24%
16	Burkina Faso		1	-
17	Centralnoafrička Republika	1	2	100,00%
18	Crna Gora	737	646	-12,35%
19	Čad	2	3	50,00%
20	Češka Republika	21	28	33,33%
21	Čile	3	2	-33,33%
22	Danska	17	16	-5,88%
23	Djevičanski Otoci	1		-100,00%
24	Dominikanska Republika	1	2	100,00%
25	Egipat	193	260	34,72%
26	Ekvador	1		-100,00%
27	Ekvatorijalna Gvineja	1		-100,00%
28	Estonija	3	1	-66,67%
29	Etiopija	4	3	-25,00%
30	Filipini	21	25	19,05%
31	Finska	13	17	30,77%
32	Francuska	65	66	1,54%
33	Gana	9	6	-33,33%
34	Grčka	33	26	-21,21%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
35	Gruzija	5	5	0,00%
36	Gvatemala	1	1	0,00%
37	Gvineja		1	-
38	Haiti	2	1	-50,00%
39	Holandija	64	51	-20,31%
40	Honduras	1	1	0,00%
41	Hrvatska	970	864	-10,93%
42	Indija	32	45	40,63%
43	Indonezija	18	13	-27,78%
44	Irak	20	26	30,00%
45	Iran	36	31	-13,89%
46	Irska	7	8	14,29%
47	Island	1		-100,00%
48	Italija	225	257	14,22%
49	Izrael	17	15	-11,76%
50	Jamajka		1	-
51	Japan	10	13	30,00%
52	Jemen	36	57	58,33%
53	Jordan	101	123	21,78%
54	Južna Afrika	10	11	10,00%
55	Kanada	35	40	14,29%
56	Katar	43	41	-4,65%
57	Kazahstan	1	1	0,00%
58	Kenija	5	2	-60,00%
59	Kina	281	291	3,56%
60	Kipar	2	6	200,00%
61	Kirgistan	1		-100,00%
62	Kolumbija	7	7	0,00%
63	Komori	1		-100,00%
64	Kongo Demokratska Republika	5	1	-80,00%
65	Koreja Demokratska Republika	1		-100,00%
66	Koreja, Republika	7	2	-71,43%
67	Kostarika		2	-
68	Kuba	2	1	-50,00%
69	Kuvajt	130	109	-16,15%
70	Latvija	5	1	-80,00%
71	Libanon	21	21	0,00%
72	Liberija	2		-100,00%
73	Libija	151	135	-10,60%
74	Litvanija	8	5	-37,50%
75	Luksemburg	2	2	0,00%
76	Madagaskar	1	1	0,00%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
77	Mađarska	9	8	-11,11%
78	Makao	1		-100,00%
79	Maldivi		1	-
80	Malezija	12	9	-25,00%
81	Mali	10	9	-10,00%
82	Maroko	22	19	-13,64%
83	Mauricijus	1	1	0,00%
84	Mauritanija	4	3	-25,00%
85	Meksiko	12	13	8,33%
86	Mijanmar	1	1	0,00%
87	Mikronezija	2		-100,00%
88	Moldavija	25	28	12,00%
89	Namibija	1	4	300,00%
90	Nepal	5	8	60,00%
91	Nepoznato državljanstvo	2	6	200,00%
92	Niger	1	1	0,00%
93	Nigerija	2	4	100,00%
94	Nikaragva	1	2	100,00%
95	Norveška	15	19	26,67%
96	Novi Zeland	4	5	25,00%
97	Njemačka	408	374	-8,33%
98	Oman	16	12	-25,00%
99	Pakistan	29	52	79,31%
100	Palestina	32	33	3,13%
101	Paragvaj	1	1	0,00%
102	Peru	5	4	-20,00%
103	Poljska	57	49	-14,04%
104	Portugal	11	5	-54,55%
105	Ruanda	1		-100,00%
106	Rumunija	62	29	-53,23%
107	Ruska Federacija	192	175	-8,85%
108	Saudijska Arabija	86	104	20,93%
109	Senegal		2	-
110	Sijera Leone	1	1	0,00%
111	Sirijska Arapska Republika	208	226	8,65%
112	Sjedinjene Američke Države	293	332	13,31%
113	Sjeverna Makedonija	511	383	-25,05%
114	Sjeverni Marijanski Otoci		1	-
115	Slovačka	33	28	-15,15%
116	Slovenija	181	183	1,10%
117	Somalija	4	9	125,00%
118	Srbija	2.101	2.048	-2,52%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
119	Sudan	19	21	10,53%
120	Svazilend	2	1	-50,00%
121	Španija	49	23	-53,06%
122	Šri Lanka	4	8	100,00%
123	Švajcarska	54	56	3,70%
124	Švedska	29	20	-31,03%
125	Tadžikistan	4	5	25,00%
126	Tajland	1	1	0,00%
127	Tanzanija	4	2	-50,00%
128	Togo	1	1	0,00%
129	Trinidad i Tobago		1	-
130	Tunis	14	18	28,57%
131	Turska	1.990	1.656	-16,78%
132	Uganda	4	4	0,00%
133	Ujedinjeni Arapski Emirati	64	64	0,00%
134	Ujedinjeno Kraljevstvo	104	110	5,77%
135	Ukrajina	65	55	-15,38%
136	Uzbekistan	3	2	-33,33%
137	Venecuela	4	5	25,00%
138	Vijetnam		1	-
139	Zambija	2	1	-50,00%
UKUPNO:		10.756	10.133	-5,79%

ANEKS 7

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAČAK U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Albanija	2		-100,00%
2	Alžir		2	-
3	Argentina	1		-100,00%
4	Australija	3	2	-33,33%
5	Austrija	36	58	61,11%
6	Azerbejdžan		1	-
7	Belgija	1		-100,00%
8	Bjelorusija	3	3	0,00%
9	Brazil		4	-
10	Bugarska	3	5	66,67%
11	Crna Gora	148	184	24,32%
12	Češka Republika	3	1	-66,67%
13	Danska	2	3	50,00%
14	Egipat	6	8	33,33%
15	Eritreja		1	-
16	Estonija		1	-
17	Etiopija	1		-100,00%
18	Filipini	3		-100,00%
19	Francuska	2	3	50,00%
20	Grčka	1	1	0,00%
21	Gruzija	1	1	0,00%
22	Holandija	2	4	100,00%
23	Hrvatska	91	117	28,57%
24	Indija	4	1	-75,00%
25	Indonezija		2	-
26	Irak		2	-
27	Iran	6	8	33,33%
28	Irska	1		-100,00%
29	Italija	13	13	0,00%
30	Japan		1	-
31	Jemen	2		-100,00%
32	Jordan	11	7	-36,36%
33	Južna Afrika	1	1	0,00%
34	Kina	121	90	-25,62%

Red. br.	DRŽAVA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
35	Koreja, Republika	1	1	0,00%
36	Kuvajt		1	-
37	Latvija	1		-100,00%
38	Libanon	1		-100,00%
39	Libija	5		-100,00%
40	Mađarska	2		-100,00%
41	Malezija	1		-100,00%
42	Maroko	1	4	300,00%
43	Meksiko	1		-100,00%
44	Moldavija	15	6	-60,00%
45	Nepal	1		-100,00%
46	Njemačka	44	51	15,91%
47	Pakistan	3	3	0,00%
48	Palestina	5		-100,00%
49	Poljska	5	4	-20,00%
50	Rumunija	12	12	0,00%
51	Ruska Federacija	9	9	0,00%
52	Saudijska Arabija		1	-
53	Sirijska Arapska Republika	17	15	-11,76%
54	Sjedinjene Američke Države	18	13	-27,78%
55	Sjeverna Makedonija	81	68	-16,05%
56	Slovačka	3	3	0,00%
57	Slovenija	10	10	0,00%
58	Somalija		1	-
59	Srbija	15	14	-6,67%
60	Sudan	6	3	-50,00%
61	Švajcarska	9	5	-44,44%
62	Švedska	2	2	0,00%
63	Tadžikistan	1	1	0,00%
64	Tajland	1	1	0,00%
65	Tunis	2	4	100,00%
66	Turska	38	38	0,00%
67	Ujedinjeno Kraljevstvo	8	5	-37,50%
68	Ukrajina	28	17	-39,29%
69	Uzbekistan	1		-100,00%
UKUPNO:		815	816	0,12%

ANEKS 8

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2019. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan			3	133	43
2	Albanija	2	1	1	49	49
3	Alžir		1	4	123	42
4	Armenija				1	
5	Austrija	4			2	2
6	Azerbejdžan				1	
7	Bangladeš			2	12	8
8	Belgija	1				
9	Brazil	1				
10	Bugarska	2			3	
11	Crna Gora	3			4	4
12	Češka Republika				1	
13	Egipat	3		1	10	11
14	Ekvador				1	
15	Ekvatorijalna Gvineja	1				
16	Filipini				5	
17	Finska	1				
18	Francuska	1				2
19	Gabon				1	
20	Grčka	1				
21	Gvineja	1			1	
22	Holandija	1			1	
23	Hrvatska	7	1		8	2
24	Indija	2		1	34	4
25	Indonezija				2	
26	Irak			4	184	25
27	Iran			1	106	18
28	Italija	3			4	
29	Izrael	3				
30	Jemen				7	1
31	Jordan				7	1

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
32	Kamerun				3	3
33	Kanada	1				
34	Kina	7	10	1	41	40
35	Koreja, Republika	1				
36	Kosovo*				29	12
37	Kuvajt				2	
38	Libanon				1	
39	Libija				46	16
40	Mađarska	2				
41	Maroko	2		1	56	24
42	Moldavija	1				2
43	Nepal				4	
44	Nepoznato državljanstvo				1	
45	Nigerija				4	3
46	Njemačka	8	1	2	2	1
47	Obala Slonovače				1	
48	Pakistan				118	33
49	Palestina				33	12
50	Poljska				2	1
51	Portugal			1	1	
52	Rumunija				2	
53	Ruska Federacija	1			5	1
54	Saudijska Arabija				13	
55	Sirijska Arapska Republika	1		2	57	17
56	Sjedinjene Američke Države	1			6	
57	Sjeverna Makedonija	38	2		9	5
58	Slovenija	8		1	1	
59	Somalija				1	1
60	Srbija	73		5	50	10
61	Sudan				1	
62	Španija	4				
63	Švajcarska	2		1	1	
64	Švedska	2				
65	Tunis			1	108	22
66	Turska	15	4	2	254	294

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
67	Ukrajina	4			1	1
68	Zapadna Sahara				1	
UKUPNO:		208	20	34	1.554	710

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa UN Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

ANEKS 9

PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2010. DO 2019. GODINE

Red. Br.	DRŽAVA	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan	11	11	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	37	41	128	334	38	79	241	492
2	Alžir	1	1	10	10	2	2	8	8	3	3					77	77	18	18	5	5	124	124
3	Armenija							1	1	3	3	2	5									6	9
4	Azerbejdžan															3	3	1	1	1	5	5	9
5	Bangladeš							6	6	2	2	1	1			2	2	2	2			13	13
6	Bez državljanstva							1	1									3	3			4	4
7	Centralnoafrička Republika									1	1											1	1
8	Crna Gora											1	1					1	1			2	2
9	Egipat			1	1					1	1			1	1			4	4	2	2	9	9
10	Eritreja					3	3														1	3	4
11	Etiopija	3	3	1	1					1	1											5	5
12	Filipini													1	1	1	1					2	2
13	Gambija															1	1					1	1
14	Haiti	1	1																			1	1
15	Hrvatska											1	1	1	1							2	2
16	Indija																	16	16	4	9	20	25
17	Irak	2	2					1	1	4	4	4	4	4	6	8	8	39	116	97	327	159	468
18	Iran	1	3	2	3	1	1	2	2	1	1					9	10	157	364	47	121	220	505
19	Jemen																	11	18	2	2	13	20
20	Jordan													2	3	1	1					3	4
21	Kamerun	1	2	1	2					1	1	4	4	2	2							9	11
22	Kazahstan	1	1																			1	1
23	Kenija													2	2							2	2
24	Kina	1	1																			1	1
25	Kongo DR									1	1	1	1			1	1					3	3
26	Kongo, Republika											1	1									1	1
27	Kuba											1	1			2	2					3	3
28	Kuvajt															1	3	1	1	1	1	3	5
29	Libanon															3	3					3	3
30	Libija					2	2									21	21	35	35	3	3	61	61
31	Mađarska							1	1													1	1

Red. Br.	DRŽAVA	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
32	Mali											1	1									1	1
33	Maroko			5	6	2	2			2	2			2	2	26	26	22	22	3	5	62	65
34	Mauritanija															1	1					1	1
35	Mijanmar					1	1															1	1
36	Moldavija					1	1															1	1
37	Nepal														3	3	11	13				14	16
38	Nigerija			1	1			1	1							1	2					3	4
39	Njemačka	1	1																			1	1
40	Obala Slonovače																1	1				1	1
41	Pakistan	1	1	4	4			2	2					11	12	65	65	344	350	64	68	491	502
42	Palestina			4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	6	6	31	38	6	9	55	65
43	Poljska															1	1					1	1
44	Rumunija	1	1																			1	1
45	Ruska Federacija															7	15	3	7			10	22
46	SAD									1	1											1	1
47	Saudijska Arabija																		1	1	1	1	1
48	Sijera Leone											5	5					1	1			6	6
49	Sirijska Arapska Republika	1	1			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	31	47	110	189	23	58	249	416
50	Sjeverna Makedonija															1	1	1	2			2	3
51	Slovenija															1	1					1	1
52	Somalija			1	1			1	1	2	2							6	6	2	7	12	17
53	Srbija	12	35	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	4	4	1	1			41	72
54	Sudan									4	4									1	2	5	6
55	Šri Lanka							1	1	1	1					2	2			1	2	5	6
56	Tadžikistan															1	1					1	1
57	Tunis			2	2	1	1									3	3	2	2	2	3	10	11
58	Turska							1	1			2	3	13	19	20	29	11	22	30	74	77	148
59	Ukrajina									1	1	1	1					1	1			3	3
UKUPNO:		38	64	41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	340	381	961	1.568	333	784	1.979	3.166

ANEKS 10

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2018. I 2019. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
1	Albanija	9	36	300,00%
2	Alžir	1	1	0,00%
3	Antigva i Barbuda	2		-100,00%
4	Argentina	3	3	0,00%
5	Australija	2	5	150,00%
6	Austrija	44	30	-31,82%
7	Azerbejdžan	1	2	100,00%
8	Bahrein	16	16	0,00%
9	Bangladeš	1	9	800,00%
10	Belgija	2	1	-50,00%
11	Bjelorusija	2	6	200,00%
12	Bolivija	1	1	0,00%
13	Brazil	12	9	-25,00%
14	Bugarska	6	7	16,67%
15	Crna Gora	73	92	26,03%
16	Češka Republika	11	11	0,00%
17	Danska	3	2	-33,33%
18	Egipat	116	123	6,03%
19	Estonija		1	-
20	Etiopija	2	2	0,00%
21	Filipini	1	5	400,00%
22	Finska		1	-
23	Francuska	8	11	37,50%
24	Gana	4		-100,00%
25	Grčka	7	7	0,00%
26	Gruzija		2	-
27	Gvineja	1	1	0,00%
28	Haiti	1		-100,00%
29	Holandija	18	21	16,67%
30	Hrvatska	170	166	-2,35%
31	Indija	15	28	86,67%
32	Irak	16	19	18,75%
33	Iran	10	16	60,00%
34	Italija	110	95	-13,64%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
35	Izrael	6	5	-16,67%
36	Japan	2	4	100,00%
37	Jemen	24	31	29,17%
38	Jordan	32	43	34,38%
39	Južna Afrika	4	2	-50,00%
40	Kanada	8	11	37,50%
41	Katar	38	38	0,00%
42	Kazahstan	1		-100,00%
43	Kenija	1		-100,00%
44	Kina	147	176	19,73%
45	Kipar	3	1	-66,67%
46	Komori	2		-100,00%
47	Koreja, Republika	3	3	0,00%
48	Kuba	1	1	0,00%
49	Kuvajt	114	122	7,02%
50	Latvija	1	1	0,00%
51	Libanon	8	6	-25,00%
52	Libija	30	30	0,00%
53	Litvanija		3	-
54	Mađarska	6	4	-33,33%
55	Malezija	2	12	500,00%
56	Mali	2	1	-50,00%
57	Maroko	2		-100,00%
58	Mauritanija		1	-
59	Moldavija	1	2	100,00%
60	Namibija		2	-
61	Nepal	2	3	50,00%
62	Nigerija	1	3	200,00%
63	Norveška	1		-100,00%
64	Njemačka	54	55	1,85%
65	Oman	12	12	0,00%
66	Pakistan	19	44	131,58%
67	Palestina	6	13	116,67%
68	Poljska	6	7	16,67%
69	Portugal	1		-100,00%
70	Rumunija	14	8	-42,86%
71	Ruska Federacija	45	47	4,44%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2018	2019	+/- (%) (2019/2018)
72	Saudijska Arabija	87	110	26,44%
73	Senegal		1	-
74	Sirijska Arapska Republika	94	114	21,28%
75	Sjedinjene Američke Države	42	48	14,29%
76	Sjeverna Makedonija	58	64	10,34%
77	Slovačka	11	12	9,09%
78	Slovenija	73	72	-1,37%
79	Srbija	733	798	8,87%
80	Sudan	3	3	0,00%
81	Španija	8	6	-25,00%
82	Šri Lanka		1	-
83	Švajcarska	6	5	-16,67%
84	Švedska	7	5	-28,57%
85	Tadžikistan	1		-100,00%
86	Tanzanija	1		-100,00%
87	Tunis	1	3	200,00%
88	Turkmenistan	1	1	0,00%
89	Turska	331	418	26,28%
90	Uganda	1		-100,00%
91	Ujedinjeni Arapski Emirati	66	73	10,61%
92	Ujedinjeno Kraljevstvo	19	18	-5,26%
93	Ukrajina	11	9	-18,18%
94	Uzbekistan	1	1	0,00%
95	Venecuela		1	-
UKUPNO:		2.822	3.183	12,79%

Tehnička podrška:

Ova publikacije je štampana u sklopu projekta "Regionalna podrška zaštitno-osjetljivom upravljanju migracijama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj" za koji su finansijska sredstva obezbjeđena iz fondova Instrumenta predpristupne pomoći (IPA II) – 2014-2020, a koji provode EASO, FRONTEX, IOM i UNHCR.